Jon
Jisas nukan Ämän Eposek Jon nukas jer wewon
Okoro buk nukan onoktapau

Jisas omar oik tone raunuk, woisan 60 orip manonuk, Jon nukas Jisas nukan ämän jer wewon. Kar ro enip Jon ko Jisas nukan tamariäwon ro kar, okon, roasiret sosop kos kiro buk jer wewon ronkateäi. Jisas ko Anut nukan Mokoi senes, okon, ko ik Anut owo senek ätär mukaun okoro omnokou opok pewon. Kos ik iken onok aru pakan imäikowon, utianik, ik ko mesin iken woiok epar mau wa. Ko iken usu oumara, meiewon, ik kiro mesin ronkatäu wa, okon, ik ko mesin ronkatäun rai, Jon nukas okoro buk jer we mukowon.

Okoro buk tainoraun ämän

1:1-18 Jisas ko erapakas koumoi, okoro omnokou opok pewon.

1:19-51 An jomariäu ro, Jon ko sarau monuk monuk, Jisas nukas kon tamaraun roat karar karar urwarnuk, koin.

2:2–12:50 Jisas nukan tamariäwon roasiret ak akan amiakasar amop sarau monuk, aparin.

13:1–19:43 Jisas ko Jerusalem näu mena potomoi, ko roasiret ämän awaromoi, karauk kurur ätär marowon. Keserianik, ko meiewon.

20:1-31 Jisas ko meiemara, ätäi siräi penuk, kon roasiret akas ko aparin.

21:1-25 Kar omre opok, Jisas ko ätäi Galili provins penuk, kon tamariäwon roat akas ko aparin.

Awau rawaun ämän amop pewon.

1 Meter meter Anut ko okoro omnokou ate mau wa opok, Ämän rawon. Kiro Ämän ko Jisas. Ämän ko Anut nuka pak rawon. Ämän ko nukasar Anut.
2 Ko meter meter Anut nuka pak atakan orip orip raiäwon.

3 Kiro Ämänis osap erekapu ate mowon. Karauk osap ko amukmuti kar apu pakas päu wa. Osap erekapu pewon Ämänisar ate mowon.
4 Awau atakan orip orip rawaun sakau ko opok rau, kiro atakan rawaun sakaus arou roasiret maronuk, apariäi.
5 Kiro arous pututu merek kurenuk, merek sareäu. Pututus kiro arou itimorau senek itok wa.
6 Kar ro pewon. Kon enip Jon. Ko Anut nukas äsimornuk, kowon.
7 Kos roasiret kiro arou mesin awarau kowon. Kesernuk, roasiret erekapu ak kiro ämän roianik, akan woiaka kiro ämän mesin epar maun awarowon.
8 Jon nuka ko kiro arou wa. Ko erar kiro arou ruris pera, kon ämän amke okoro omnokou opok roasiret kiro arou mesin awarau kowon.
9 Kiro arou epar. Kiro arou peras okoro omnokou pakan roasiret erekapu arou kurwarnuk, akan woiaka uru merek kuräi.

10 Kosar okoro omnokou ate mowon. Ko
okoro omnokou opok koi rawon, utianik, okoro
omnokou pakan roasiret ak ko äpu mau wa.
11 Ko kon urek sarewon mena potowon,
utianik, kiro opok kon tupsiu akas nepipirianik,
ko imäiäu wa.
12 Keserna, karauk roasiret akan woiaka epar
moin akas ko imäiein. Keseria, kos kiro roasiret
akan woiaka konun epar moin imwareanik, ak
Anut nukan mokoit asinakut sare marowon.
13 Ak Anut nukan mokoit saräun ak okoro om-
nokou pakan momonakat akan karianas atware
mau wa. Anut nukan Osou Näus ate marowon,
okon, Anut nuka karar akan momonaka.
14 Kiro Ämän ro senek äräräumara, ik kamuk
opok koi rawon. Kos kon wou näu oripas, ik
sareikeanik, kon epar onok ätär mukowon. Ko
kon momok, Anut, nukan mokoi karartapau.
Keseria, momokun sakau näwäu oi kounuk, ik
kiro sakau aparmun.
15 Jon nukas ko mesin äiewon. Kos roasiret
keser awarowon, "Is kiro ro mesin meter keser
awareäimin, 'Kar ro ko is mekesirap ruris pera,
ko isan Näwäu. Is päu wa opok ko rawon.' "
16 Ik roasiret eposek wa, utianik, kon wou näu
oripas ik orip orip sareikeanik, jekur kamoikeäu.
17 Anut nukas kon sintore ämän Moses nukan
ipokup monuk, kos roasiret kiro ämän tainoraun
awariäwon, utianik, Anut nukas Jisas Krais*
äsimornuk, kon wou näu oripas sareikonuk, kon
mokoi nukas kon onok epar pak kon wou näu
pak ätär mukowon.
18 Kar ros Anut nukan nepu aparau wa. Anut
nukan mokoi karar ko ran Anut, okon, ko momok

siakup raumara, kos ik momok ätär mukiäu.

An jomareäwon ro Jon nukan ämän.
(Matiu 3:1-12; Mak 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Juda* roat näunäu akas Jerusalem menas karauk Anut kamuk raiäi roat* pak karauk Liwai roat pak erek äsimwarona, pote Jon totorin, "Na ro inok?"
20 Keserna, Jon nukas kiro ämän ämäi mau wa, kos roasiret erekapu rauna ämän amop awarowon, "Is Krais* wa."
21 Akas ätäi totorin, "Keseria, na inok? Na Anut nukan ämän roianik, areäum ro Elaija ra?"
Kos ätäi awarowon, "Wa."
Akas ätäi totorin, "Na Anut nukan ämän roianik, areäum ro* Anut nukasar sare musowon ik kume raumun ro ra?" Kos awarowon, "Wa."
22 Akas ätäiar keser totorin, "Keseria, nakas ik aik, nan ronkat na inok? Ik roat näunäu akas äsimoikona, koumun, ik ämän ätäi oi pote awaram, okon, na inok ro raroi nakasar aikam."
23 Jon nukas keser äiewon, "Meter Anut nukan ämän roianik, areawon ro Aisaia nukas keser jer wewon 'Kar ron pätus ro wäpik mena om puru opok urwemoi, keser äieu, "Näwäu nukan apu jekur sare muruwe. Kon apu tuku sare muruwe." äiewon.' *Aisaia 40:3*
Is kiro ro."
24 Karauk Parisi* roat akas kiro roat äsimwarona, potoin.
25 Akas ätäi ko keser totorin, "Utianik, na Krais Anut nukas kon roasiret ätäi imwaraun sare musau wa, na Elaija wa, na kiro Anut nukan

ämän roianik, areäum ro nais wa raroi, keseri,
na owon roasiret an jomariäum?”
26-27 Jon nukas ätäi keser awarowon, “Is
roasiret anas an jomareäim. Utianik, kar ro
ak kampai tai rau ak ko äpu wa, kiro ro ko is
mekesirap ruris koura, utianik, ko ro näwäu,
is ro eposek wa, okon, is kon isou pakan su oi
kuräun kiro itok wa.”
28 Betani mena, Jordan an kasakup karaima,
san peäwon pakaima kiro opok, Jon nukas
roasiret an jomareäwon opok, kiro onok erekapu
pewon.

Jisas ko Anut nukan Mokoi senes.

29 Ninoinus, tapera, Jon ko Jisas kounuk,
aparmara, äiewon, “Ak aparwe, enro ro ko Anut
nukan sipsip nak senes. Kos okoro omnokou
pakan roasiret akan onok aru miäi jäkäi maraun
kou.
30 Is kiro ro mesin meter ämän marea,
awaromin, ‘Kar ro ko is mekesirap ruris pera, ko
isan ro näwäu awaromin, owon, is päu wa opok,
ko rawon.’
31 Isakasar kiro ro ko inok is äpu wa, utianik,
is koi Israel* roasiret ko ätär maraun an jo-
mareäim.”
32 Jon nukas ätäiar äiewon, “Is Anut nukan
Osou Näu omar oikas, ai manap senek, koumara,
ko pak rawon aparmin.
33 Isaka nais is ko äpu wa, utianik, Anut nukas
roasiret akan onok aru pakan piriraun anas an
jomaraun sarau irowon. Kos airowon, ‘Isan Osou
Näu koi kar ro pak raunuk, na äpu mam, kiro ro
karar kos roasiret Osou Näus an jomarai.”

34 Jon nukas ätäiar äiewon, “Is kiro onok ke-
serwon isakasar aparmin. Is epar senes awarom,
ko Anut nukan Mokoi senes.”

Jisas nukas kon tamareäu roat sare marowon.*

35 Ninoinus, tapera, Jon nukan tamareäu ro
oirori Jon nuka pak ätäi kiro opok tai rain.
36 Ko Jisas potonuk, aparmara, äiewon,
“Aparwe, kiro Anut nukan sipsip nak senes.”
37 Kiro tamareäu roat ori au Jon nukas
kiro ämän awatowon roumasa, au Jisas tainori
manoirin.
38 Jisas nukas kiro roat ories ruris tainori
potoirin pirir apwatomara, totwatowon, “Au
owo itaneir?”
Awas ätäi auririn, “Näu ro, tamukiäum ro, na
erapok raiäum?”
39 Kesersä, kos ätäi awatowon, “Au aparau
pewer.”
Keseria, au ko tainori potea, kon raiäu ou
apariri n. Aparia, au ko pak pote ninoirin. Owon?
Kiro omre iukärir senes, om iraun siakup.
40 Andru ko Saimon-Pita nukan amak, ko jauk
ori koirin. Ko Jon an jomareäu ro nukan ämän
roianik, jauk ori Jisas tainoririn.
41 Tapera ko Jisas nukan ou utia, amke po-
tomara, kon awak Saimon tararmara, auruwon,
“Ik Mesaia aparmun.” (Kiro enip Mesaia Ibru
ämän, Grik ämänis Krais äiäi. Ko kiro ro Anut
nukas kon roasiret ätäi imwaraun sare mowon.)
42 Andru nukas Saimon Jisas siakup imäi
potonuk, Jisas nukas aparmara, äiewon, “Na
Saimon, Jon nukan mokoi. Tawa nan enmat Sifas

rawai.” (Kiro enip Sifas pirirmoi, Pita äiäiei.
Kiro enip nukan onoktapau kiro ‘aitapau’.)

43 Jisas ninowonus, tapera, ko Galili provins
opok potaun ronkatewon. Ko poteanik, kar
ro enip Filip tararmara, auruwon, “Na pe, is
tainoir.”

44 Filip ko Betsaida menan. Kiro Andru Pita
orien mena.

45 Kesernuk, Filip pote, Nataniel tararmara,
auruwon, “Ik kar ro tararmun. Meter Moses
nukas sintore ämän buk opok kiro ro mesin jer
wewon pak, karauk Anut nukan ämän roianik,
areain roat akas nais ko mesin jer wein. Kon
enip Jisas, Nasaret menan, Josep nukan mokoi.”

46 Nataniel nukas äiewon, “Nasaret mena kiro
eteinak. Kar osap eposek Nasaret menas kowai
ra?”

Kesernuk, Filip nukas ätäi auruwon, “Na
peinam, apar.”

47 Nataniel ko Jisas siakup potonuk potonuk,
Jisas nukas aparmara, äiewon, “Aparwe! Okoro
ro kou, ko Israel ro tuku senes. Ko kar sät ämän
wa miäu.”

48 Nataniel nukas ätäi Jisas ko totorwon, “Na is
owose äpu murom?”

Jisas nukas ätäi auruwon, “Is na Filip urweisau
wa opok, na am uran siakup tane raumon
apaisomin.”

49 Nataniel ko kiro ämän roumara, auruwon,
“Näu ro, tamukiäum ro, na Anut nukan Mokoi,
na Israel roasiret kamwaraun ro näwäu.”

50 Jisas nukas ätäi auruwon, “Is na am uran
siakup tane raumon aisomin mesin na won epar

mom ra? Tawa nan amunas kurur näunäu atap
atap aparam."
51 Jisas nukas ätäiar auruwon, "Is na epar
senes aisom, tawa omar im tuenuk, Anut nukan
sarau eitek* raut Ro Nukan Mokoi rawa tone koi,
tone koi, rauna, na apwaram."

2

Kena mena kar ro asir owon.

1 Omre oirorer manonuk, Jisas nukas Filip
Nataniel ori urwatowon, kar mena enip Kena,
Galili provins opok, kar ro omre 3 opok, asir
owon. Jisas nukan anak ko kiro roasir ori
ourateirin awan owa rawon.
2 Ak Jisas kon tamareäu roat nais erek kiro
roasir ori ourateirin owa kowaun urwarona, koi
rain.
3 Ak wain an erekapu patarna, Jisas nukan
anakus Jisas keser auruwon, "Roasiret wain an
patar kurein."
4 Jisas nukas ätäi auruwon, "Ani, is na owo
onok keseraun wa air. Isan sarau maun omre
päu wa rau."
5 Kon anakus ätäi wain an kameäi sarau roat
awarowon, "Kos ak owo ämän awaronuk, ak
kiro ämän tainorwe."
6 Kiro owa mis näunäu 6 orip rawon. Kiro Juda
akan onok an jowaun keseriäi. Kiro mis näunäu
karar karar, dram näwäu senek.
7 Jisas nukas tamareäu roat awarowon, "Okoro
mis uru an erekapu ok pe mowe." Akas kon
ämän roumana, kiro mis uru an äräinein.

8 Keserna, kos awarowon, “Karauk an ore
oinai, pote, kiro o kameäu ro nuruwe.” Keseria,
akas kiro an oremoi, oi pote nurin.
9-10 O kameäu ro ko kiro an oi potoin jewon.
Kiro an wain etäiewon. Ko äpu wa ak kiro
wain an erapakan oin. Kiro sarau roat ak karar
erapakan oin ak äpu. Keseria, kiro o kameäu
ros asir awau owon ro urwenuk, kounuk, keser
auruwon, “Roat ak amke wain eposek arona,
jeäi, kiro wain eposek erekapu jena, tawa wain
eposek wa arona, jeäi. Utianik, na okoro wain
eposek mota, rawon, rusapai oi koum!”
11 Kiro kurur, Jisas nukas amke Kena mena,
Galili provins opok, kon sakau näwäu ätär
maronuk, kon tamareäu roat ko mesin akan
woiaka epar moin.
12 Kiro keser kurea, Jisas kon anak amakut
pak kon tamareäu roat pak Kena mena ute,
Kapaneam mena potea, kiro opok om rumukurar
rain.

Jisas nukas roat onok aru miäi tempel owa rain emwarowon.
(Matiu 21:12-13; Mak 11:15-17; Luk 19:45-46)

13 Kiro ses opok, Juda roasiret akan tup
aparaun omre Ijip omsau ute koin ronkateäi
tup, enip Pasowa* siakup pe raunuk, Jisas ko
Jerusalem näu mena potowon.
14 Ko Anut osap nuriäi tup ou näwäu* uru
tonomara, roat akas bulmakau, sipsip, ai raut
oumana, kiro tup owa aiaukun karauk roat
arona, akas kau mona, aiauk oi rain opok tone
apwarwon. Karauk roat aiauk amuk weäi nais
erek tone rain apwarwon.

15 Keseria, kos karauk mur oumara, im sakau
irkiemoi, kiro opur raut erekapu tup owan
emwaronuk, manoin. Kiro roat aiauk amuk weäi
roat akan patan erekapu kour kure maronuk,
akan aiauk erekapu mane kurewon.
16 Kiro roat akas ai raut aiaukun karauk roat
araun rain kos sakau ämän awarowon, "Kiro
osap erekapu oi manowe! Ak isan monian ou
kiro amket maun mena senek wa sare mau."
17 Kon tamareäu roat akas Jisas nukas kiro
ämän äiewon roumana, kar ämän Anut nukan
buk opok rau ätäi ronkatein. Kiro ämänis keser
äieu, 'Is nan ou tuku jekur eposek rawaun mesin
woi uruas ep senek jerenuk, okon, is sarau sakau
moram.' *Buk Song 69:9*

18 Juda roat näunäu akas Jisas nukas kiro onok
keserwon aparmana, ätäi totorin, "Na ik owo
kurur ätär mukota, ik äpu mam, kiro na Anut
nukas sakau isowon?"
19 Jisas nukas ätäi awarowon, "Utianik, akas
okoro Anut osap nuriäi tup ou näwäu uräuna,
isas omre 3 orip ätäi siräi mam."
20 Akas ätäi totorin, "Nan ronkat, na okoro tup
ou näwäu omre 3 orip maun itok ra? Roat ak
okoro ou moin woisan 46 orip utomoi, patarin."
21 Utianik, Jisas kiro tup ou mesin äiäu wa, ko
nukan enipsau mesin äiewon.
22 Keseria, Anut nukas Jisas meiewon ätäi siräi
murunuk, kiro ses opok, kon tamareäwon roat
akas kiro ämän kos meter awarowon ämän kiro
ätäi ronkatein. Anut nukan ämän kiro nuka
mesin jer wein rawon pak Jisas nukas awarowon
ämän mesin pak akan woiaka epar moin.

Jisas ko roasiret akan ronkat kiro erekapu äpu mowon.

23 Jisas ko Pasowa omre opok, Jerusalem näu mena raumara, kurur atap atap kesernuk, roasiret sosop ak kiro aparianik, akan woiaka ko mesin epar moin.

24 Utianik, Jisas ko kiro roasiret mesin kon wou epar mau wa, owon, akan woiaka uru akan ronkat äpu mowon.

25 Ko nukasar kiro roasiret akan woiaka uru owo senek rau äpu marowon, okon, kar ros kiro roasiret akan onok mesin aurau senek wa.

3

Jisas Nikodimas ori

1 Kar ro enip Nikodimas, ko kar Juda roasiret akan ro näwäu. Ko Parisi ro.

2 Kar pututu, ko Jisas rawon owa potomara, keser auruwon, “Näu ro, ik äpu na tamukiäum ro näwäu. Anut nukasar na äsimoisonuk, koumon. Na kurur atap atap keseruram senek kar ros keserau senek wa. Anut nukasar kiro ro pak raunuk, epar ko kiro kurur keserai.”

3 Jisas nukas ätäi auruwon, “Is epar senes aisom. Inok ro ko ätäi awau wa saräi, kiro ro ko Anut nukan kamwaraun mena kamäun wa aparai.”

4 Nikodimas nukas ätäi Jisas totorwon, “Ro ko urek sarewon owose ätäi mokoi eteinak saräi? Ko ätäi anak wou uru tonomoi, ätäi awau saremara, naun senek itok ra?”

5 Jisas nukas ätäi äiewon, “Is epar senes aisom. Inok ro ko an pak Anut nukan Osou Näu orip an

jowau wa, ko Anut nukan kamwaraun omoi wa
tonai.
6 Roat ak akan enmaksau momonakat aninakat
pakan oiäin, utianik, Anut nukan Osou Näus
iken totomok awau orip orip rawaun sakau
ikiäu.
7 Na okoro ämän aisom mesin ronkat sosop wa
owau. Ak ätäi awau sarewe.
8 Urir ko nukasar pemara, maneäu. Na kon
jejep karar roiäum, utianik, ko erapakas pemara,
manou, na äpu wa. Kiro senek, roasiret erekapu
ak Anut nukan Osou Näus awau sarein ak
keseriar keseraiei."
9 Nikodimas nukas ätäi auruwon, "Kiro onok
owose päi?"
10 Jisas nukas auruwon, "Na okoro Israel om-
sau pakan roasiret tamareäum ro näwäu, na
owose kiro onok äpu mau wa?
11 Is na epar senes aisom. Ik kiro ämän rusapai
aisoram kiro ik erekapu äpu mianik, aparmun.
Utianik, ak kiro ämän rowaun utoi.
12 Is ak okoro omnokou pakan onok awaromin
woiaka epar wa mona rai, omar oikan onok
awaram nais woiaka epar wa maiei.
13 Okoro omnokou pakan kar ro omar oik wa
tone rau. Wa, Ro Nukan Mokoi karar ko omar
ute kowon.
14 Meter Moses nukas ro wäpik mena, om
puru opok, män totok amauk opok, äsäi mowon
senek, roat akas Ro Nukan Mokoi nais keseriar
keseraiei.
15 Keseria, inok roasiret ak ko mesin akan
woiaka epar miäi akan totomaka awau orip orip
rawai.

16 Anut nukas okoro omnokou pakan roasiret
mesin wous meiemara, kon mokoi karartapau
äsimornuk, kowon. Ko kiro onok kesernuk, inok
roasir ko mesin wou epar mai, ko wa meiäi, kon
totok orip orip awau rawai.
17 Owon, Anut nukas kon mokoi okoro om-
nokou opok roasiret wasarewaraun ro senek
Anut nukan amukup ak ämän orip awaraun
äsimorau wa, utianik, ko roasiret akan onok aru
pakan imwaraun äsimorwon.
18 Inok roasir ko kon mokoi mesin wou epar
mowon ko Anut nukan amuk opok ämän wäpik.
Utianik, inok roasir ko mesin wou epar mau wa,
ko ämän orip. Owon, ko Anut nukan Mokoi
karartapau mesin wou epar mau wa.
19 Anut nukas okoro omnokou pakan roasiret
keser wasarewarai; Anut nukan arou merek
okoro omnokou opok kowon, utianik, okoro
omnokou pakan roasiret ak erekapu okoro om-
nokou pakan onok aru mianik, pututu rawaun
woiakas meieäi. Akan woiaka uru onok aru
maun karar keseriäi. Keseria, ak kiro Anut
nukan arou mesin woiakas meiäu wa.
20 Inok roasiret onok aru miäu, ko Anut nukan
arou merek owaun utai. Kiro arou merekus ko
onok aru miäu amop muraurnuk, iminemara,
kiro arou merek opok wa kowai.
21 Inok roasir ko onok eposek keserai, ko arou
merek opok peäu. Owon, kiro roasir sarau
monuk, kiro karauk roat akas ko aparaiei.”

Jon nukas Jisas mesin äiewon.

22 Kiro keser kureanik, Jisas ko kon tamareäu
roat pak Jerusalem näu mena utia, Judia provins

opok pote om rumukurar raumara, roasiret an
jomareäwon*.
23 Jon ko nais kar an enip Ainon, Salim mena
siakup roasiret an jomare rawon. Kiro mena an
sosop rau, roasiret sosop ko rawa nona, kos an
jomare rawon.
24 (Kiro ses opok, Herot nukas Jon ko karapus
owa kuräu wa opok, ko keser ari rawon.)

25 Jon nukan tamareäu roat pak kar Juda ro
pak ak Anut nukan amukup eposek saräun an
joiäi onok mesin ketäiein.
26 Keseria, Jon nukan karauk tamareäu roat
akas potomana, Jon keser aurin, "Tamukiäum
ro, naka meter kiro ro mesin äiemon Jordan an
kasakup san peäwon pakaima naka pak rawon
ätäi ronkate. Rusapai, roasiret erekapu ko rawa
potona, kos an jomarora."
27 Jon nukas ätäi awaromara, äiewon, "Kar ro
ko nukasar kar onok keseraun senek itok wa,
utianik, Anut nukas sakau nurunuk, epar kiro
onok keserai.
28 Ak meter 'Is Krais wa' awaromin roin,
utianik, Anut nukas is amke äsimoirnuk, koimin.
29 Kar ros asir ounuk, kiro asir kon wau. Ak
rowe, kiro ron jaukut akan jaunaka kon asir ori
are raunuk, roumana, nepipiriäi. Keseriar kiro
ro kounuk, is nepipirim.
30 Kon enip näwäu saräi, isan enim eteinak
saräura.

31 Kiro ro ko omar oikas kowon kos karauk roat
erekapu itimware rau. Okoro omnokou pakan
roasiret ak okoro omnokou pakan osap mesin

areäi. Kiro ro ko omar oikas kowon, kos okoro
omnokou pakan roasiret erekapu itimware rau.
32 Ko nukasar kon amukus osap aparwon
pak karauk ämän raukus rowon pak roasiret
awareäu, utianik, roat sosop kon ämän roianik,
woiaka epar mau wa.
33 Inok ro kon ämän jekur roumara, tainorai,
ko owo ämän Anut nukas äiäu kiro epar senes
amop murai.
34 Kiro ro ko Anut nukas äsimorwon, ko Anut
nukan ämän eposek miäu, owon, Anut nukas
kon Osou Näu erekapu nuriäu.
35 Momokus kon mokoi mesin wous meieanik,
kon sakau erekapu kon ipokup mowon.
36 Inok roasir ko kon mokoi mesin wou epar
momoi, kon ämän jekur tainornuk, kon totok
orip orip awau rawai. Utianik, inok roasir ko kon
ämän sumkäinenuk, kon totok orip orip rawaun
sakau wa owai. Anut nukas ko mesin orip orip
kasak pe raunuk, usu nuriäu.”

4

Jisas nukas kar Samaria provins pakan asir pak arewon.

1 Jisas nukas Jon itimormara, roasiret sosop an
jomaronuk, ko tainori rai kiro karauk roat akas
Parisi roat awaroin.
2 (Utianik, Jisas nukas roasiret an jomarau wa,
kon tamareäu roat akas an jomareäin.)
3 Keseria, Näwäu nukas kiro ämän roumara,
ko Judia provins utomara, ätäi Galili provins
potowon,

4 Ko kiro apu tainori, Samaria provins pakas
potowon.
5 Keseria, ko Samaria provins opok, kar mena
enip Sikar pewon. Kiro mena, kar omnokou me-
ter Jekop nukas kon mokoi Josep utomuruwon
siakup rawon.
6 Kiro mena kar an oreäi up meter Jekop nukas
up tue mowon rawon. Jisas ko apu rumukäu
koianik, enip usu sarewon. San näu kamuk,
okon, ko pemara, kiro an up siakup tanewon.

7-8 Kon tamareäu roat ak erekapu näu mena
o kau maun manona, Jisas nukarar kiro opok
rawon. Raunuk, kar Samaria* asir ko an oräu
nonuk, Jisas nukas kiro asir auruwon, "O asir, is
an pätirou, na an ore irota, jam."

9 Kesernuk, kiro asires ätäi auruwon, "Na
Juda ro, is Samaria asir, na owon is an isaun
totoirom?" Juda roasiret ak Samaria provins
pakan roasiret pak ak iwäi senek raiäi, ak karar
jaiate wa raiäi.

10 Jisas nukas ätäi auruwon, "Asir, na Anut
nukas owo osap isaun paip musai, pak is pak äpu
murom maro, na is airam, 'Na is an irota, jam.'
Keserta, is na orip orip awau rawaun an isam."

11 Kiro asires ätäi auruwon, "Näu ro, okoro
an up uru upisa rau, na an oräun baket wäpik.
Keseria, na kiro an orip orip awau rawaun äiem
erapakan oräu?
12 Okoro an up iken askanai Jekop nukas
utomukowon. Ko kon mokoit pak kon opur raut
pak ak erekapu kiro an ore jeäin. Nan ronkat
Jekop ko ro eteinak, na ro näwäu ra?"

13 Jisas nukas ätäi auruwon, “Roasiret ak okoro
an jeanik, ätäi an pätwarai.
14 Utianik, inok roasir isas an nurita, jai, ko ätäi
an wa pätirai. Kiro an isas nuram, kiro kon wou
uru, an unik ok pe raiäu senek, raunuk, ko orip
orip awau rawai.”
15 Kiro asires ätäi Jisas auruwon, “Näu ro, is
kiro an irota, jam. Keserita, is ätäi an wa pätirai.
An oräun ätäi wa kowam.”
16 Jisas nukas ätäi auruwon, “Na potoinam,
nan komut imäinam, ätäi koi.”
17 Kiro asires ätäi auruwon, “Is ro wäpik.”
Jisas nukas auruwon, “Naka ro wäpik äiem,
kiro epar senes airom.
18 Owon, meter na roat 5 orip owaromon. Kar
ro rusapai na pak rau, kiro nan komut senes wa.
Na kiro ämän airom, kiro epar.”
19 Kiro asires ätäi auruwon, “Näu ro, rusapai
is na äpu musom, na Anut nukan ämän roianik,
areäum ro.
20 Iken asanokot ak okoro omtapau opok
tururia, Anut jou muriäin. Utianik, ak Juda
roasiret akas Jerusalem näu mena karar Anut jou
muraun äiäi.”
21 Keseria, Jisas nukas kiro asir auruwon, “Asir,
na isan ämän mesin nan won epar mo. Kar omre
päi ses opok, roasiret ak iken momonek okoro
omtapau opok ra, Jerusalem näu mena ra, wa
jou muraiei.
22 Utianik, ak Samaria roasiret, ak Anut jou
muriäi, utianik, ak ko jekur äpu mau wa. Ik
Juda roasiret ik ko äpu mianik, jou muriäum.
Owon, Anut nukas amke Juda roasiret pakaima

okoro omnokou pakan roasiret imwaraun paip
mowon.
23 Kar omre päi, roasiret akan woiaka epar
senes moin, ak epar apu tuku tainorna, Osou
Näus sarwarnuk, ak moni rapor jou muraiei.
Epar, kiro omre rusapai pe rau. Isan monias
roasiret ak kiro onok pakas jou muruna, apware-
anik, kon wou näu saräi.
24 Anut ko osou. Keseria, roasiret akas ko jou
muraun kon Osou Näu kararas ak sarwarnuk, ak
epar apu tainorianik, ko jou muraiei."
25 Kiro asires Jisas auruwon, "Is äpu Krais
kowai. Kos koianik, onok erekapu ätär mukai."
26 Kesernuk, Jisas nukas ätäi äiewon, "Kiro is
karar. Rusapai is na pak areram."
27 Ko kiro ämän arenuk arenuk, kon tamareäu
roat ätäi koianik, kiro asir pak are rawon
aparmana, karkairin. Utianik, kar ros keser wa
totorwon, 'Na owo osap owaurmata, areram? Na
owon kiro asir pak areram?'
28-29 Keseria, kiro asires kon an oräun mis
kiro opok utomoi, mena potomara, roasiret
awarowon, "Ak kar ro aparau pewe. Kos is
owo onok meter kesermin erekapu amop muri
airowon. Akan ronkat ko Krais ra?"
30 Keseria, kiro roasiret akas akan näu mena
utia, Jisas aparau potoin.
31 Kiro ses opokar, kon tamareäu roat akas Jisas
o jaun rai sakau aurin, "Näwäu, na o je."
32 Utianik, kos ätäi awarowon, "Is o orip, kiro
o ak äpu wa."
33 Kesernuk, tamareäu roat aka aka areanik,
äiein, "Kar ros ko o omuri kowon ra?"

34 Jisas nukas keser awarowon, “Isan o kiro
Anut nukan sarau okoro omnokou opok maun
äsimoirnuk, koimin, kon sarau pataraun ronkat
tainoruram.
35 Karauk roat akas keser äiäi, ‘Keir 4 orip utia,
o awau woian owau,’ utianik, is ak epar senes
awarom, woi jekur amiakas aparwe! Awau
woian o näu murianik, urek newon owaun itok.
36 Inok ro ko kiro woian o oiäu, Anut nukas
totok orip orip awau rawaun sakau ko nurai.
Keseria, inok ro o uku weäu pak, inok ro o näu
woian oiäu pak, au erek nepipiraieir.
37 Kiro ämän äiäi epar senes, ‘kar ros o uku
wenuk, kar ros awau woian o oiäu.’
38 Is ak äsimwaroita, kiro woia ak sarau wa
miäi opok erar pote o owaiei. Karauk roat akas
sarau näwäu moin pakan, ak akan o owaiei.”

39 Samaria provins pakan roasiret sosop akan
näu mena rain ak Jisas mesin akan woiaka epar
moin, owon, kiro asires Jisas nukas kon onok
meter keserwon ämän erekapu auri kurewon
mesin awaronuk, roin.
40 Keseria, Samaria roasiret Jisas siakup
koumana, ko ak pak rawaun aurin. Keseria, ko
ak pak omre oirori rawon.
41-42 Roasiret sosop ak kon ämän roumana,
akan woiaka epar momana, kiro asir aurin, “Ik
nas ämän aikomon roumun kiro mesin iken
woiok epar mau wa, owon, ikasar kon ämän
roumoi, iken woiok epar mukou. Ik äpu ko karar
epar okoro omnokou pakan roasiret onok aru
miäi pakan ätäi imwaraun ro koi rau.”

Jisas nukas kar ro näwäu nukan mokoi jekurwon.

43 Jisas kon tamareäu roat pak kiro mena omre
oirori utomana, ätäi Galili provins potoin.
44 Jisas nukasar äiewon, “Anut nukan ämän
roianik, areäu ro ko nukan omsau opok kon enip
jou wäpik, okon, kon ämän tainorau utoi.”
45 Utianik, ko Galili potonuk, kiro pakan
roasiret nepipirianik imäiein, owon, ak Pasowa
omre opok Jerusalem näu mena toneanik, kurur
atap atap kesernuk, aparaun keserin.
46 Keseria, Jisas Kena mena meter an wain
senek etäiwon mena ätäi potowon. Kar gavman
ro näwäu Kapaneam mena kon mokoi sip orip
rawon.
47 Ko Jisas Judia provins pakas Galili kowon
roumara, ko potomoi, kon mokoi Kapaneam
mena meiäurnuk, jekuraun rai totorau potowon.
48 Jisas nukas roasiret rain awarowon, “Ak,
woiaka epar wa miäi roasiret. Ak kurur atap
atap aparianik, kiro ses karar akan woiaka epar
maiei.”
49 Kiro ro näwäu nukas auruwon, “Näu ro, na
is pak wa kouta rai, isan mokoi meiäi.”
50 Kesernuk, Jisas nukas auruwon, “Na wa
iminäu, na ätäi pot, nan mokoi wa meiäi, awau
rawai.”
Kiro ro ko Jisas nukan ämän mesin wou epar
momara, potowon.
51 Ko apu opok, potonuk potonuk, kon sarau
roat akas kurte koianik, aurin, “Nan mokoi
meiäu wa, eposek rau.”
52 Kos totwarowon, “Owo ses opok, ko eposek
sarewon?”

Akas ätäi aurin, “Kukam sankeu, san näu
kamuk, kon sip ute manowon.”
53 Keseria, momokus kiro ses opakar Jisas
nukas ‘Nan mokoi awau rawai’ auruwon ätäi
ronkatewon. Keseria, nuka pak kon tupsiu pak
erek akan woiaka Jisas mesin epar moin.
54 Meter Jisas nukas Judia provins utomoi,
Galili provins koianik, kar kurur mowon. Kiro
ses opok, ko ätäiar koumoi, kiro kurur keserwon.

5

Jisas nukas kar ro isou meiewon orip jekur mowon.

1 Keser kurea, Jisas ko Juda roasiret akan kar
tup aparaun omre penuk, ko Jerusalem näu
mena tonowon.
2 Kiro menan porim rorok, enip Sipsip akan
ororok siakup, kar an unik enip, Betesda rawon.
(Kiro enip Ibru ämänis.) Kiro an kasakup ou
rumukäu 5 orip rain.
3 Kiro owa sip roasiret sosop, amiak utup
roasiret, isiaka aru roasiret pak roasiret isiaka
meiewon pak rain. [Ak kiro an amuk iriraun
kume raiäin.
4 Ak kiro keseriäi, owon, karar muti karar
muti Anut Näwäu nukan sarau eitek kiro an unik
uru nonuk, an amuk irirnuk, aparia, inok sip ro
amke kiro an opok nonuk, kon sip manai.]
5 Kiro opok, kar ro woisan 38 orip siräi manau
senek wa rawon.
6 Jisas ko kiro ro rawon aparwon. Ko kiro ron
woisan rumuk sip orip rawon äpu mianik, kiro
ro totorwon, “Nan ronkat na ätäi eposek saräun
itok ra?”

7 Kiro sip ros ätäi auruwon, “Näu ro, okoro
opok an amuk iririäu opok kar ros is sareirianik,
imäiri ne an opok kureiraun ro wa. Is nam
raitar, karas kurte neäu.”
8 Kesernuk, Jisas nukas auruwon, “Na
siräinam, nan pasar oinam, ute man.”
9 Kiro ses opokar kiro ron sip ute manonuk, ko
kurte siräianik, kon pasar oumara, manowon.

Kiro omre Juda akan sumaun ses, enip Sabat.

10 Keseria, Juda roat näunäu akas kiro sip ro
eposek sarewon aurin, “Okoro sumaun omre,
iken sintore ämänis äieu ‘Na nan pasar sumaun
omre opok wa ämäi ariäu.’ ”
11 Kiro sip ros ätäi awarowon, “Kiro ro is jekuri
mowon, nukas ‘Na nan pasar oinam, man’, rai
airowon, okon, is kesermin.”
12 Akas ätäi totorin, “Kiro ro inos aisonuk, na
kiro onok kesermon? Ik kiro ro ätär muk.”
13 Utianik, kiro ro eposek sarewon ko inokos
jekur mowon nuka nais äpu wa. Roasiret sosop
kiro opok rauna, okon, Jisas ko kiro kamukas
manowon.
14 Kar omre opok, Jisas nukas kiro ro tup ou
näwäu owa tararmara, auruwon, “Na rou, na
rusapai eposek sarem, keseria, na ätäi ätäi onok
aru wa keserau. Na keserta rai, ätäi usu näwäu
senes owam.”
15 Kesernuk, kiro ros Jisas äpu momoi, po-
tomara, Juda roat näunäu Jisas nukas ko jekur
mowon rai pote awarowon.
16 Jisas ko sumaun omre opok kiro onok
keserwon, okon, Juda roat näunäu ak Jisas aru
muraun keserin.

17 Jisas nukas awarowon, “Isan moni ko orip
orip sarau mora, okon, is nais sarau moram.”
18 Keseria, kiro ämänis Juda roat näunäu siräi
maronuk, ak kasiaka näwäu penuk, Jisas wena,
meiäun keserin. Ko sumaun omre nukan sintore
ämän itimorwon, pak nukasar awarowon, ‘Anut
isan moni’. Ko kiro ämän keser äiewon, ko
nukasar isaka Anut äiewon. Akan ronkat ko
onok aru oirorror mowon, okon, ak ko wena,
meiäun keserin.

Anut nukan Mokoi ko sarau maun enip orip.

19 Keseria, Jisas nukas akan ronkat äpu mo-
mara, ätäi keser awarowon, “Is ak epar senes
awarom, Mokoi ko kar onok kon ronkat pakaima
keserau wa, ko kon Momokus owo onok keser-
nuk aparmara, kon Mokois keseriar keseriäu.
Owo onok Momokus kesernuk, kon Mokois nais
keseriäu.
20 Momokus kon Mokoin wous meiemara,
owo onok nukas keseriäwon siar kon Mokoi
tamuriäu. Ko kon Mokoi onok eposek senes ätär
murunuk, ak ko kiro onok keserai aparianik,
karkairaiei.
21 Momokus meiäi roat siräi mareanik, to-
tomaka awau orip orip rawaun ariäu senek,
kon Mokois nais kon ronkat pakas karauk roat
keseriar kesewarai.
22 Momokus roasiret wa wasarewarai. Kiro
sarau erekapu kon Mokoi nuruwon.
23 Keseria, roasiret erekapu Momok nukan
enip jou muriäi senek, kon Mokoin enip nais
jou muriäi. Momokus Mokoi äsimornuk, kowon,
okon, inok ro ko Mokoin enip wa jou murai,
Momokun enip nais wa jou murai.

24 Is epar senes awarom, inok ro ko isan ämän
roumara, is äsimoirnuk, koimin ro mesin kon
wou epar mai, kon totok orip orip awau rawai.
Kos kiro ron onok wa wasare murai. Kos meiäun
onok itimorwon, rusapai awau orip orip rau.
25 Is ak epar senes awarom, omre päi äiein
rusapai ek pe rau, meiein roat ak Anut nukan
Mokoin ämän rowaiei. Kon ämän rowaiei roat
ak siräumoi, orip orip awau rawaiei.
26 Moni ko nukasar awau rawaun sakau orip.
Kos Mokoi kiro sakau nuruwon. Kesernuk, ko
nais nukasar awau rawaun sakau orip.
27 Ko Ro Nukan Mokoi, okon, Momokus
roasiret wasarewaraun sakau nuruwon.
28-29 Ak kiro ämän roumoi, ronkat sosop wa
owau. Omre päi opok meiein roasiret ak kon
ämän roumana, ak siräianik, up uruas kowaiei.
Roasiret ak onok eposek miäin, ak ätäi siräimoi,
akan totomaka orip orip awau rawaun owaiei.
Kiro roasiret ak onok aru miäin ak siräuna,
wasarewaraun ros akan onok aru aparmoi, ak
erekapu aru maiei awarai."

Karauk roat akas Jisas ko inok äiein.

30 Jisas nukas ätäi awarowon, "Is isan ronkat
pakas kar onok wa keseriäim. Isan mo-
nias is owose roasiret wasarewaraun aironuk,
is keseriar wasarewareäim. Keseria, isan
wasarewareäim onok eposek, owon, is isakasar
isan ronkat pakas wa keseriäim. Is Moni
nukasar roasiret wasarewaraun ronkat ironuk,
keseriäim. Is isan woi ereraun wa keseriäim,
is kiro ro is äsimoirnuk, koimin nukan wou
ereraun keseriäim.

31 Ak rowe, isakasar isaka mesin ämän
maroita, karauk roat ak isan ämän mesin akan
woiaka epar wa maiei.
32-33 Utianik, kar ros is mesin ämän maronuk,
ak kon ämän roumoi, akan woiaka epar maun
itok. Jon ko an jomareäwon ro, ko isan enim
amop me ariäwon. Ak erekapu kon ämän
rowaun rai potoin. Is ak epar senes awarom,
kiro ro ko is mesin ämän äiewon kiro epar senes.
34 Omnokou pakan roat ak isan enim amop me
ariain roat mesin ekep ronkatwarau wa, utianik,
isan ronkat Anut nukas akan onok aru pakan
imwaraun, is ak okoro ämän ko mesin awarom.
35 Jon ko arou senek, roasiret arou marowon.
Ak kon arou aparianik, nepipirmoi, om ses katu
kiro arou opok raiäin.
36 Kar onok is mesin äiäu. Kiro Jon nukan
ämän itimoriäu. Kiro sarau isan monias is
maun irowon, is rusapai moram. Ak kiro sarau
aparianik, äpu maiei ko is äsimoirnuk, koimin.
Kiro onokun, okoro sarau rusapai moram Jon
nukas äiewon amop murou.
37 Moni nukasar is äsimoirnuk, koimin,
nukasar isan enim amop murowon. Ak kon pätu
rowau wa. Ak kon nepu aparau wa.
38 Ak isan monias is äsimoirnuk, koimin, ko
mesin akan woiaka epar mau wa, okon, kon
ämän nais akan woiaka uru rawau wa.
39 Ak orip orip Anut nukan ämän ninareäi, kiro
akan ronkat Anut nukan jeris ak awau orip orip
rawaun rai keseriäi. Kiro jer wein kiro is mesin
äiein.
40 Utianik, ak is rawa awau orip orip rawaun
kowau utoi.

41 Is roat akas isan enim jou muraun rai wa
awarom.
42 Utianik, is akan onok äpu. Ak Anut mesin
woiakas wa meiäi.
43 Is monian sakau orip koimin. Ak isan ämän
rowau utoi, utianik, kar ro ko nukan sakau orip
kounuk, ak kon ämän roiäi.
44 Ak akan jaunakat akas akan enmak jou
maraun keseriäi. Utianik, kiro enip näwäu
Anut nuka pakaima karar koiäu, ak kiro owaun
utorai. Ak kiro onok tainormoi, is mesin akan
woiaka owose epar maiei?
45 Is ak isan monian amukup akan enmakap
ämän moram rai wa ronkatewe. Wa senes wa.
Kiro ro Moses meter akan ronkat 'ko ik sareikai'
rai, ko jou muroin, kos akan enmakap ämän mai.
46 Ak Moses nukan ämän roumoi, akan woiaka
epar moin maro, ak isan ämän nais roumoi,
woiaka epar mowoi. Owon, kos kiro ämän is
mesin jer wewon.
47 Utianik, ak kiro ämän kos jer wewon roumoi,
akan woiaka epar mau wa, okon, owose isan
ämän nais ak roumoi, woiaka epar maiei?"

6

Jisas nukas roat sosop, 5,000 orip o arowon.
(Matiu 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Jisas ko kiro ämän roasiret are kuremara,
ous atat kon tamareäu roat pak Galili An Unik
karaima potoin. Kiro an unik kon kar enip
Taiberias.
2 Kos roasiret sip orip jekwaronuk, roasiret
sosop ko kiro kurur keserwon aparianik, ak
tainori potoin.

3 Jisas ko omtorou opok tonomara, kon
tamareäu roat pak tanewon.
4 Kiro Juda akan tup apariäi ses opok, Juda
akan askanai Moses pak meter Ijip omsau ute
koin ronkateäi tup, enip Pasowa, siakup pe rau.
5 Jisas ko amuk kurewon, roasiret sosop ko
siakup kouna, apwaromara, kos kon tamareäu ro
Filip keser totorwon, “Ik o erapakan kau momoi,
okoro roasiret arota, jaiei?”
6 Jisas ko owo onok nukasar keseraun äpu mo-
mara, Filip nukan ronkat ate aparaun totorwon.
7 Filip nukas ätäi äiewon, “Utianik, roasiret
sosop rai, keseria, ik aiauk 200 kina oripas
bret kau mianik, roasiret erekapu karar karar o
eteinanak arota, jaiei. Kiro nais itok wa.”
8-9 Kar Jisas nukan tamareäu ro Andru, ko Pita
nukan amak, kos Jisas auruwon, “Kar mokoi kon
bret bari 5 orip, pak was oirorоr pak ate rau.
Utianik, roasiret sosop kiro o araun senek itok
wa.”
10 Amurik eposek sosop rawon. Keseria,
Jisas nukas kon tamareäu roat awarowon, “Ak
roasiret awarona, tanäiei.” Keseria, tamareäu
roat akas roasiret tanäun awarona, ak erekapu
tane potoin. Kiro tanein roat sosop, 5,000 orip.
11 Ak tanena, Jisas nukas kiro mokoin bret
oumara, Anut ‘pere’ aurianik, pärärnuk, kon
tamareäu roat akas kiro roasiret tane rain
erekapu are potoin. Was nais oumara, keseriar
kesernuk, roasiret jeanik, ak nokomaka pewon.
12 Kiro roasiret erekapu nokomaka penuk,
Jisas nukas kon tamareäu roat awarowon, “Ak

kiro o autau utoin wa sakarau erekapu turur maiei."
13 Keseria, akas kiro o roasiret akas autau utoin turur momana, basket 12 orip ok pe moin.

14 Roasiret ak kiro kurur Jisas nukas keserwon aparmana, äiein, "Epar senes, okoro ro ko Anut nukan ämän roianik, areäu ro meter Anut nukas okoro omnokou opok äsimornuk, kowaun äiewon."
15 Ak Jisas sakau ateanik, akan kamwareäu ro näwäu king sare maun ronkate rain. Jisas ko akan ronkat äpu momoi, ko nukarar ak utware omtorou oik tonomara, rawon.

Jisas ko Galili An Unik oikas ari ari potowon. (Matiu 14:22-33; Mak 6:45-52)

16-17 Iukärir sare kounuk kounuk, Jisas nukan tamareäu roat Galili An Unik kasakup nemana, ous oik toneanik, ätäi Kapaneam mena potaun potoin. Om kiritirmoi, pututu sarenuk, Jisas ko ak siarakap kowau wa.
18 Urir sakau näwäu senes peanik, mas an siräi mowon.
19-20 Jisas nukan tamareäu roat an unik kamuk pote rauna, Jisas ko kiro an unik oikas ari ari, kiro ous ak potoin opok kowon. Ak ko aparianik, sakau iminena, kos awarowon, "Okoro isaka. Ak wa iminäu."
21 Kesernuk, ak woiaka ereria, kiro ous uru imäi mona, tononuk, ous kiro mena potaun keserin opok kurte potoin.

22 Ninoinus, tapera, roasiret sosop ak an unik karaima rain ak äpu kukam ous karar rawon aparin. Ak äpu Jisas ko kon tamareäu roat pak

kiro ous oikas manau wa. Tamareäu roat akarar
manoin.
23 Karauk ous Taiberias mena utomoi, an unik
kasakup poteanik, meter Näwäu nukas Anut
aurmara, roasiret bret aronuk, jein opok pein.
24 Roasiret ak Jisas kon tamareäu roat pak
apwarau wa, okon, ak karauk ous oik toneanik,
Jisas itane Kapaneam mena potoin.

Jisas ko awau rawaun bret.

25 Roasiret akas pote, Jisas an kasakup karaima
tararianik, totorin, "Näu ro, na okoro opok esepa
koumon?"
26 Jisas nukas ätäi awarowon, "Is epar senes
awarom, ak is kurur atap atap ätär maromin
mesin itaneirau wa, ak kiro bret aromin noko-
maka pewonus, tainori koi.
27 Ak kiro o kurte poomreäu mesin wa sarau
sakau mowe, ak o awau orip orip rawaun mesin
sarau mowe. Kiro o Ro Nukan Mokois arai,
owon, momonok Anut nukas kon wou erermara,
sakau nuruwon."
28 Keseria, akas ätäi Jisas totorin, "Ik owo sarau
momoi, Anut nukan ronkat tainorau?"
29 Keserna, Jisas nukas ätäi keser awarowon,
"Anut nukan sarau kesek, ak kiro ro Anut nukas
äsimornuk, kowon mesin akan woiaka epar
mowe."
30 Ak kiro ämän roumoi, akas ätäi keser
totorin, "Na owo kurur mota, ik apaisomoi, iken
woiok epar mai? Na owosäm?
31 Iken asanokot meter ro wäpik mena om
puru opok kar o enip mana* jein. Meter Anut
nukan ämänis keser äiewon, 'Kos ak omar oikan
bret aronuk, jein.' " *Kisim Bek 16:4*

32 Jisas nukas ätäiar awarowon, “Is epar senes
awarom, Moses nukas omar oikan bret arau wa.
Isan monias epar omar oikan bret ariäu.
33 Kiro bret Anut nukas ariäu, ko omar oikas
koianik, okoro omnokou opokan roasiret awau
orip orip rawaun sakau ariäu.”
34 Keseria, akas Jisas aurin, “Näu ro, nas ik orip
orip kiro bret ikam.”
35 Jisas nukas ätäi awarowon, “Isakasar is kiro
awau orip orip rawaun bret. Inok roasir is siarap
koumara, kon wou is mesin epar mai, kiro roasir
ko sou wa wäi, ko an wa pätirai.
36 Utianik, is meter awaromin, ak is apairoin,
sinuk, akan woiaka isanun epar mau wa.
37 Isan monias roasiret is irowon, ak erekapu
is siarap kowaiei. Inok roasir ko is siarap kowai,
isas ko wa emeram.
38 Owon, is isakan ronkatis sarau maun omar
ute kowau wa, kiro äsimoirowon ro nukan sarau
muraun äsimoirnuk, koimin.
39 Kiro äsimoirowon ro nukan ronkatis
äsimoirnuk, koimin, okon, kos kar roasir is
irai isas ko wa utam. Tawa omnokou wasaräun
omre opok, ätäi ko awau orip orip rawaun siräi
muram.
40 Inok roasir mokoi aparmara, kon wou epar
mai ko awau orip orip rawai. Epar, kiro isan
monian ronkat. Isas okoro omnokou wasaräun
ses opok kiro roasir ätäi siräi muram.”
41 Juda roat näunäu ak Jisas nukas ko omar
oikan bret äiewon roumana, ak kasiaka penuk,
kon enkup ämän sosop moin.
42 Keseria, akas aka aka areanik, äiein, “Okoro
ro ko Jisas, Josep nukan mokoi. Kon momok anak

ori ik äpu. Owoseanik, ko rusa äieu ‘is omar oikas koimin’ äieu?”

43 Jisas nukas awarowon, “Ak aka aka wa tukätäiäu.
44 Kar ro ko nukarar kon ronkatis is siarap kowau senek wa, moni nukasar kon ronkat siräi murianik, is siarap imäi kowai. Meienuk, tawa wasaräun ses opok, isas ätäi ko siräi muram.
45 Karauk Anut nukan ämän roianik, areain roat akas keser jer wein, ‘Roasiret erekapu Anut nukas tamarai.’ *Aisaia 54:13*

Inok roasir monian ämän roumara, tainorai ko is siarap kowai.
46 Kar ros Momonok wa apari rau. Kiro ro ko Anut pak rawonus, kowon ko karar Momonok aparwon.
47 Is epar senes awarom, inok roasir kon wou is mesin epar mai, kiro roasir ko orip orip awau rawai.
48 Isakasar awau orip orip rawaun bret.
49 Meter akan asanakat ro wäpik mena om puru opok kar o enip ‘mana’ jein, ak erekapu meiein.
50 Utianik, kiro bret omar utomara, kowon, inok ro kiro bret jai ko wa meiäi.
51 Is kiro awau orip orip rawaun bret omar oikas koimin, inok ro ko kiro bret jai, ko awau orip orip rawai. Kiro bret nurita, jai, kiro isakan tokou. Kiro omnokou pakan roasiret aroita, ak awau orip orip rawaiei.”

52 Ko keser awaronuk, Juda roasiret aka aka ämänis tukätäumoi, äiein, “Kiro ro nukasar nukan tokou ik jaun owose ikai?”

53 Jisas nukas ätäi keser awarowon, “Is epar
senes awarom, inok roasir ko Ro Nukan Mokoin
tokou karian pak wa jenuk rai, kiro roasir ko
awau orip orip wa rawai.
54 Inok roasir ko isan tokou karian pak jai, kon
totok awau orip orip rawai. Tawa wasarewaraun
ses opok isas ko ätäi awau rawaun siräi muram.
55 Isan tokou kiro epar o isan karian kiro epar
an.
56 Inok roasir ko isan tokou karian pak jai, kon
totok is pak pasairi rawai, isan totom nais ko pak
pasar rawam.
57 Isan moni orip orip awau rau nukas is
äsimoirowon. Is kon sakau pakas awau raim,
kiro keseriar, inok roasir isan tokou jai ko awau
orip orip rawai.
58 Okoro bret omar utomara, kowon, kiro bret
akan asanakat akas jeanik, meiein senek wa.
Inok roasir ko okoro bret jai ko awau orip orip
rawai.”
59 Jisas nukas Kapaneam mena, Juda roasiret
akan tururiäi owa, kiro ämän marowon.

Awau orip orip rawaun ämän

60 Jisas nukan tamareäu roat sosop ak kon
ämän roumana, äiein, “Kiro ämän usuäu, inok
ro ko tainoraun itok?”
61 Jisas nukas kon tamareäu roat akan ronkat
aru moin äpu momara, awarowon, “Kiro ämänis
akan ronkat aru marou ra?
62 Utianik, ak Ro Nukan Mokoi meter rawon
mena ätäi tononuk, aparmoi, ak owosäiei?
63 Osou Näus ro awau rawaun sakau nurai.
Iken enmoksaus ik wa sareikai. Kiro ämän is

awarom, kiro Osou Näus irowon. Ak kiro ämän roianik, ak awau rawaiei.
64 Utianik, karauk roasiret ak kamuk opok rai, akan woiaka epar mau wa." Kiro roat akan woiaka epar mau wa, Jisas ko meterar äpu mowon. Kiro ros ko iwäi jaukut ipiakap murai ro, ko nais äpu mowon.
65 Keseria, kos äiewon, "Kiro onokun is awaromin, utianik, isan monias ro is siarap kowaun sakau wa nurunuk rai, kiro ro is siarap wa kowai."
66 Jisas nukas kiro ämän äiewon mesin, nukan karauk tamareäu roat ak ko ute manoin. Ak ko ätäi tainori ariäu wa.
67 Keserna, Jisas nukas kon tamareäu roat 12 orip totwarowon, "Ak nais is utoire manaiei ra?"
68 Saimon-Pita nukas ätäi ämän auruwon, "Näwäu, ik inok rawa manau? Nakan ämän kiro awau orip orip rawaun ämän aikom.
69 Rusapai ik iken woiok na mesin epar mukonuk, naka ro tuku senes, na Anut pakas koumon äpu musom."
70 Jisas nukas ätäi awarowon, "Isakasar ak 12 orip sare maromin. Utianik, karar ro ko ak kamuk opok kon wou uru osou aru orip rau."
71 (Ko Saimon-Iskariot nukan mokoi, Judas mesin äiewon. Ko Jisas nukan tamareäu ro, utianik, kos tawa Jisas kon iwäi jaukut akan ipiakap mai.)

7

Jisas nukan amakut akas ko mesin woiaka epar mau wa.

1 Jisas ko kiro ämän aware kuremara, ko Galili
provins mena apari apari potowon. Ko ätäi Judia
provins potau wa, owon, Juda roat näunäu akas
wena, meiäun apu itane rain.
2 Kiro Juda roasiret akan tup ak wain woia ser
ou opok raiäin omre* pe rau.
3 Keseria, Jisas nukan amakut akas aurin, "Na
okoro mena utoinam, Judia provins opok man.
Keseria, nan tamareäum roat nasar kurur atap
atap mota, ak apaisaurai.
4 Kar ro ko enip jou muraun kon sarau wa
ämäi miäu. Na roasiret akan amiakap nan sarau
miäum, Keserta, okoro omnokou pakan roasiret
erekapu äpu musaiei."
5 Kon amakut kiro ämän moin, owon, ak nais
ko mesin akan woiaka epar mau wa.

6 Jisas nukas ätäi awarowon, "Isan potaun
omre päu wa rau. Utianik, ak omre sepuk sepuk
potaun itok.
7 Okoro omnokou pakan roasiret ak sauk wa
mareäi, ak is sauk muriäi. Isas ak okoro
omnokou pakan onok aru miäi awareäim, okon,
ak kiro mesin is sauk muriäi.
8 Isan omre päu wa rau, okon, is [kiro omre]
tup aparaun wa potam, akarar potowe."
9 Ko keser awaromara, ko Galili provins rawon.

10 Kon amakut erekapu ak kiro ou eteinak opok
raiäi nukan tup aparaun Jerusalem näu mena
tonona, ko ämäi ämäi ruris tainware tonowon.
Ko amop potau wa.
11 Kiro tup opok Juda roat näunäu akas ko
itanemana, äiein, "Kiro ro ko erapok rau?"

12 Roasiret sosop kiro kamuk aka aka ospasi
pakaima Jisas mesin äiein, “Ko ro eposek.”
Keserna, karauk akas äiein, “Wa, ko roasiret
sätwareäu.”
13 Utianik, kar ros ämän amop aräu senek wa,
owon, ak Juda roat näunäu iminewaroin.
14 Kiro tup jou muriäi omre kamuk opok
raunuk, Jisas nukas tup ou näwäu owa
tonomara, roasiret amop Anut nukan ämän
marowon.
15 Juda roat näunäu ak Jisas nukas ämän
marowon roumana, karkairianik, äiein, “Okoro
ro ko skul näwäu opok manau wa, ko owose kiro
ämän äpu miäu?”
16 Jisas nukas akan ämän roumara, awarowon,
“Is okoro ämän awarom kiro isan ronkat
pakaima wa, kiro Anut nukan ämän, nukasar is
äsimoirnuk, koimin.
17 Inok ro ko Anut nukan ronkat tuku taino-
raun rawai ro, is okoro ämän moram Anut nuka
pakan ra, isan ronkat pakas moram ra, ko äpu
mai.
18 Inok ro ko nukan ronkat pakas ämän äiäu,
ko nukan enip jou maun keseriäu. Inok ro kon
äsimorwon ron enip jou muraun ämän miäu, ko
wa sätäiäu, kiro ro ko tuku.
19 Meter Moses nukas sintore ämän awarowon,
ak erekapu äpu. Ak kiro sintore ämän jekur
tainorau wa. Ak owon is iworaun keserurai?”
20 Roasiret sosop rain akas äiein, “Osou aru
nan won uru rau. Inokot akas na iwosauri?”
21 Jisas nukas ätäi awarowon, “Is kurur karar
momin ak aparmana, karkairin.
22 Ak rowe, Moses nukas akan mokoit akan
enmak kerau patiraun* sintore ämän arowon.

Keserianik, ak sumaun omre opok akan enmak
kerau patariäi. Kiro enmak kerau patiraun
onok Moses pakas kowau wa, kiro askanai pakas
kowon.
23 Kiro ak Moses nukan sintore ämän taino-
raun akan mokoit akan enmak kerau sumaun
omre opok patiriäi. Isas kar ron enipsau sumaun
omre opok erekapu jekur momin mesin akas is
pak owon iwäi rai?
24 Ak akan amiakas owo osap eposek wa
wasare aparau. Ak onok eposek pakas osap
erekapu raporiar wasarewe."

Karauk roat akan ronkat Jisas ko Krais äiein.

25 Karauk Jerusalem roasiret akas Jisas nukas
kiro ämän awarowon roianik, äiein, "Okoro ro
ko Juda akan roat näunäu akas wena, meiäun
areai ra?
26 Aparwe, ko roasiret amiakap ämän amop
arera. Kar ros ko enkup ämän mau wa. Roat
näunäu akan ronkat ko epar Krais ra?
27 Ik okoro ron mena äpu, utianik, Krais penuk,
ko erapakas pewon kar ros äpu wa mai."
28 Jisas tup ou näwäu uru roasiret ämän
maromara, sakau awarowon, "Ak isaka pak isan
mena pak epar äpu ra? Is isan ronkat pakas
kowau wa, kiro ros äsimoirowon ko epar senes
rau. Ak ko äpu wa.
29 Utianik, is ko äpu. Is ko pak raimin, kos
äsimoirnuk, koimin."
30 Keser äienuk, roumana, kiro roat akas ko
sakau ataurin. Kar ros sakau atau wa, owon, kon
sakau ataun omre päu wa rau.

31 Utianik, karauk roasiret sosop kiro kamuk
rain akan woiaka epar moin, owon, akas äiein,
“Krais kounuk, okoro ron kurur atap atap miäu
kos itimorai ra? Iken ronkat ko wa.”

Juda roat näunäu akas Jisas sakau ataun akan marai roat äsimwarona, koin.

32 Roasiret akas Jisas nukas kurur atap atap
mowon mesin ämän sosop ospasi äuna, Parisi
roat akas roumoi, Anut kamuk raiäi roat näunäu
pak tururmana, akan marai roat Jisas sakau
ataun äsimwarona, potoin.
33 Keseria, Jisas nukas awarowon, “Is ak pak
ekep wa rawam. Is kiro ros äsimoirnuk, koimin
ko rawa ätäi manam.
34 Kiro ses opok, akas is itaneiraiei, utianik, ak
is wa apairaiei. Is rawam mena ak wa kowaiei.”
35 Ko keser arenuk, Juda roat näunäu aka
aka arein, “Okoro ro erapok manaurmara, ik
ko wa tararam aikou? Ko Grik omsau iken
karauk roasiret rai opok potomara, kiro opok
Grik roasiret tamaraun äieu ra?
36 Ko owo mesin äumara, ‘Ak is itaneiraiei,
utianik, ak is wa apairaiei. Is rawam mena ak
wa kowaiei,’ äieu, kiro ämän onoktapau owo
senek?”

Awau orip orip rawaun an.

37 Kiro ser owa raiäin tup pataraun omre
opok kiro kon omre näwäu senes. Kiro omre
opok Jisas nukas siräumara, amop keser äiewon,
“Rowe, inok roasir ko an pätirnuk, ko is siarap
koumara, an jai.

38 Meter Anut nukan ämänis äiewon, ‘Inok
roasir is mesin wou epar mai, kon wou uru orip
orip rawaun an ok pemara, kure nai.’ ”
39 Ko Anut nukan Osou Näu mesin äiewon,
‘Inok ro ko mesin wou epar mai kiro Osou Näu
owai,’ äiewon. Kiro ses, Jisas ko omar oik tonau
wa, okon, Anut nukas Osou Näu äsimornuk,
kowau wa rau.

Roasiret akas Jisas mesin ämän atap atap moin.

40 Roasiret akas kiro ämän roumoi, äiein,
“Epar senes, kiro ro ko Anut nukan ämän
roianik, areäu ro. Anut nukas äsimornuk,
kowaun rai äiewon.”
41 Karauk akas äiein, “Ko Krais, Anut nukas
kon roasiret ätäi imwaraun äsimornuk, kowon.”
Utianik, karauk akas äiein, “Krais ko Galili
pakas päi ra? Wa senes wa.
42 Anut nukan ämänis äiein, ‘Krais ko Devit
nukan tupsiu pakas päi, ko Betlehem mena
meter Devit rawon opok päi.’ ”
43 Keseria, roasiret ak Jisas mesin ronkat sosop
mianik, aka aka inäumoi, tupsiu oirororor sarein.
44 Karauk roat akas ko sakau ataurin, utianik,
kar ros ko sakau atau wa.

Roat näunäu ak Jisas mesin woiaka epar mau wa.

45 Keseria, kiro tup owan marai roat ak ätäi
Anut kamuk raiäi roat näunäu pak Parisi roat
pak siarakap potona, akas keser awaroin, “Ak
owon ko imäi kowau utoi?”
46 Keserna, marai roat akas ätäi awaroin, “Ko
ämän mora senek, kar ros kesek ämän wa miäu.”

47 Keseria, Parisi roat akas ätäi awaroin, “Kos
ak nais atonwarou ra?
48 Ik roat näunäu pak Parisi roat kamuk opok,
kar ro ko mesin wou epar mowon ra? Wa.
49 Utianik, okoro roasiret ak sintore ämän äpu
wa, ak ko mesin woiaka epar moin, ak Anut
nukas erekapu aru marai.”
50-51 Nikodimas kiro ro ko meter Jisas siakup
potowon ko kiro roat näunäu akan jaunaka, kos
keser awarowon, “Iken sintore ämänis kar ron
ämän erar wasare murau, äieu ra? Wa senes
wa. Ik kon oksaus ämän aikonuk, kon ämän owo
senek mai roia, epar kon ämän wasare murau.”
52 Akas ko ätäi aurin, “Utianik, na nais, na
Galili ro ra? Na Anut nukan ämän jekur
ninareinam, äpu mo, Anut nukan ämän roianik,
areäun ro kar ko Galili provins pakas wa päi.”
53 [Keseria, roasiret ak akan mena atap atap
manona, Jisas ko Olivet omtapau opok tonowon.

8

Karauk roat akas kar asir kar ro pak ariewon sakau atoin.

1 Jisas ko Olivet omtapau opok tonowon.
2 Ninowonus, tapera senes, siräianik, ätäi tup
owa tonowon. Roasiret erekapu ak ko siakup
koi tururna, ko tanemara, Anut nukan ämän
marowon.
3 Sintore ämän tamareäi roat* pak Parisi roat
pak akas kar asir ko kar ro pak ariewon sakau
ateanik, koi roasiret akan amiakap tai moin.
4 Akas pemana, Jisas aurin, “Näu ro, okoro asir
ko kar ro pak ariewon aparmun.

5 Iken sintore ämän Moses nukas ikowonus
keser äieu, ‘Kiro keserai asir ko aiaukus weta,
meiäi.’ Nan ronkat owo senek?”
6 Akas Jisas kiro ämän atonorianik, sakau
ataun rai keserin.
Jisas ko kuoinemara, ipous omnokou opok jer
we rawon.
7 Akas ko kakap totor rauna, kos ak apwaro-
mara, awarowon, “Inok ro ko meter onok aru
wa miäu, kos amke kiro asir aiaukus wenuk,
meiäura.”
8 Keseria, ko ätäiar kuoinemara, omnokou
opok jer wewon.
9 Ak kiro ämän arenuk, roumana, näu roat ak
karar karar erekapu amke ute manona, karauk
roat ruris manoin. Jisas ko nukarar omnokou
opok jer we we raunuk, kiro asir ko siakup tai
rawon siar rawon.
10 Kos kiro asir aparmara, auruwon, “Kiro roat
esein? Na onok aru momon äiäun ro kar rawau
wa ra?”
11 Kiro asires auruwon, “Näu ro, kar ro rawau
wa.”
Kesernuk, Jisas nukas ätäi auruwon, “Kiro
itok, is nais na onok aru momon rai wa aisam.
Utianik, na potoinam, kiro onok aru ätäiar wa
keserau.”]

Jisas ko okoro omnokou pakan roasiret akan arou

12 Kar omre opok, Jisas nukas roasiret
awarowon, “Isakasar, is okoro omnokou pakan
roasiret akan arou. Inok roasir is tainoirai, ko
pututu wa ariäu, kon totok arou opok orip orip
rawai.”

13 Parisi roat akas kiro ämän roumoi, Jisas ätäi
aurin, “Na kiro ämän ko mesin arem, kiro epar
wa, kiro nakan ronkat pakaima areram.”
14 Jisas nukas awarowon, “Wa, kiro epar. Is
okoro ämän isaka mesin äiem, okoro ämän
awarom kiro epar senes. Is erapakas koimin,
ätäi erapakas manam, is äpu. Is erapakas
koimin, ätäi erapakas manam, ak äpu wa.
15 Akas okoro omnokou pakan onokus roasiret
wasarewareäi. Isas kar roasir nukan onok wa
wasare muriäim.
16 Utianik, isas roasiret wasarewaraun maro, is
jekur wasarewarowom. Owon, is isakarar rawau
wa, isan moni äsimoirowon ro, nuka is pak rau.
17 Akan sintore ämän opok ämän keser jer
wein rau, ‘ro oirorror awan ämän karar maieir
kiro ämän epar senes’.
18 Is isaka mesin awareäim, isan moni kos is
äsimoirowon ko nais is mesin äiäu.”
19 Akas ätäi totorin, “Nan momon kiro erapok
rau?”
Jisas nukas ätäi awarowon, “Ak is woweiroi,
isan moni nais wowäiei. Ak is äpu muroi maro,
isan moni nais äpu mowoi.”
20 Jisas tup ou näwäu owa, aiauk miäin omoi
siakup raumara, kiro ämän erekapu awarowon.
Kar ros ko sakau atau senek wa, owon, kon sakau
ataun omre päu wa rau.

Is manam mena ak wa manaiei.

21 Jisas nukas ätäi awarowon, “Is manoita,
akas is itaneiraiei. Utianik, ak is wa apairaiei. Ak
onok aru orip orip momoi, meiäiei. Is manam
mena ak wa manaiei.”

22 Keseria, Juda roat näunäu akas kiro ämän
roumoi, äiein, “Ko owosäun keser äieu, ‘Is
manam mena ak wa manaiei’? Ko nukasar nuka
wenuk, meiäi ra?”

23 Jisas nukas keser awarowon, “Ak okoro
omnokou pakan tupsiu. Is omar oikan. Ak okoro
omnokou pakan, utianik, is okoro omnokou
pakan wa.

24 Kiro onokun, is awarom, ak akan onok aru
orip orip momoi, meiäiei. Ak is Anut nukas
äsimoirnuk, koimin mesin woiaka epar mau wa,
okon, ak erekapu akan onok aru orip meiäiei.”

25 Akas ätäi totorin, “Keseria, na inok?”

Jisas nukas awarowon, “Is meter awaromin,
kiro senek.

26 Is akan onok keseriäi ämän sosop awaromoi,
akan onok wasaräun itok. Utianik, kiro ro
is äsimoirnuk, koimin, kon onok epar senes.
Kon ämän erekapu roimin, kiro ämän okoro
omnokou pakan roasiret mareäim.”

27 Ko kon momok oik rau mesin awarowon, ak
äpu wa.

28 Keseria, kos awarowon, “Tawa akas Ro
Nukan Mokoi am äpäs opok äsäi mona, kiro
ses opok, Anut nukas is äsimoirnuk, koimin,
ak äpu maiei. Keseria, ak äpu maiei, is isan
ronkat pakas kar onok wa keseriäim, utianik,
isan monias karar aironuk, is äiäim.

29 Kiro äsimoirnuk, koimin ro, ko is pak rau,
ko is utoironuk, isakarar rawau wa, owon, is owo
onok keserita, ko wou ereriäu.”

30 Roasiret sosop kon ämän roianik, konun
akan woiaka epar moin.

Epar ämän akan woiaka uru rawai, ak karauk roat inkaruru wa rawaiei.

31 Jisas nukas Juda roasiret kiro ses opokar kon ämän roianik, konun woiaka epar moin keser awarowon, "Utianik, ak isan ämän jekur tainoraiei, kiro ak isan tamareäim roat senes saräiei.
32 Kiro ak Anut nukan epar ämän äpu maiei. Okoro epar ämänis ak onok aru pakan imwarai."

33 Akas ätäi ko aurin, "Ik iken askanai Apraham nukan tupsiu, ik kar ses opok, karauk roat akan sarau roat wa raumun. Nan ronkat owo senek, okon, ik sarau aru pakan ätäi imwaram aikom?"
34 Keser aurna, Jisas nukas ätäi awarowon, "Is epar senes awarom, inok roasir ko onok aru miäu, ko kiro onok aru nukan sarau ro.
35 Sarau ro ko, kon ro näwäun owa ekep wa raiäu, mokoi epar kon momokun owa orip orip raiäu.
36 Keseria, Anut nukan Mokois akan onok aru jäkäi maronuk rai, ak onok aru nukan sarau roat wa rawaiei.
37 Is äpu ak Apraham nukan tupsiu, utianik, ak isan ämän tainorau utoi, is iworona, meiäun keseri.
38 Is isan monias ätär murowon siar areram, utianik, ak akan momonakas awaroin siar keseriäi."
39 Juda roat akas Jisas nukan ämän roumoi, äiein, "Apraham kiro iken momonok."

Jisas nukas ätäi awarowon, "Apraham ko akan momonaka maro, kon onok eposek keseriäu siar keserwoi.

40 Is epar ämän Anut nukas airowon
awareäim, utianik, rusa akas is iworam rai
keseri. Apraham ko kiro onok wa keseriäwon.
41 Ak akan momonakas keseriäu siar keseriäi.”
Akas ätäi aurin, “Iken aninokot ak kar ro pak
ariemana, ik mukau wa. Anut nuka karar ko
iken momonok. Ik kon mokoit senes.”
42 Jisas nukas ätäi awarowon, “Anut ko akan
momonaka maro, ak akan woiakas is mesin
meiewoi, owon, is Anut nuka pak raiminus,
koimin okoro raim. Is isan ronkat pakas kowau
wa, kosar is äsimoirnuk, koimin.
43 Utianik, ak owon isan ämän nukan onokta-
pau jekur äpu wa? Kiro onokun, ak isan ämän
jekur rowaun utoi.
44 Akan momonaka Satan, okon, ak kon ämän
tainoraun keseriäi. Ko meter meter, roat akwar-
nuk meiäi ro, ko epar ämän rowaun utiäu, owon,
ko orip orip sätäiäu. Ko sät ämän mianik, ko kon
onok kosar tainoriäu, owon, ko sätäiewon ro. Ko
sät äiäi roat akan momonaka.
45 Is epar ämän mareäim, okon, ak isan ämänis
akan woiaka epar mau utou.
46 Akan ronkat is onok aru moram rai
ronkateäi, ak isan onok aru kiro amop mowe.
Utianik, is epar ämän mom raroi, ak owon isan
ämän mesin woiaka epar mau utoi?
47 Anut nukan mokoi, ko Anut nukan ämän
roiäu. Utianik, ak Anut nukan mokoit wa, okon,
ak kon ämän rowau utoi.”

Jisas Apraham ori.

48 Juda roat akas ätäi Jisas aurin, “Na Samaria*
provins pakan ro, na osou aru orip.”

49 Jisas nukas ätäi awarowon, “Osou aru is
opok wa rau. Wäpik, is isan moni nukan enip
jou karar muriäim, utianik, akas isan enim wa
jou muriäi.
50 Isakasar isan enim wa jou miäim. Kar
ro rau, kos isan onok aparianik, wasareiromoi,
kosar isan enim jou murauru.
51 Is ak epar senes awarom, inok roasir ko
isan ämän roianik, tainoriäu, ko wa meiäi. Wa
senes.”

52 Akas kiro ämän roumoi, ätäi aurin, “Ik
rusapai äpu mom, osou aru na opok rau. Apra-
ham pak Anut nukan ämän roianik, areain roat
pak ak meiein. Na nakasar keser äiem, inok
roasir ko isan ämän roianik, tainorai, ko wa
meiäi.
53 Na rou, iken askanai Apraham ko meiewon.
Nan ronkat na ro näwäu Apraham itimori raum
ra? Anut nukan ämän roianik, areain roat
nais meiein. Nan ronkat na inok ro senek
saräurmata, äiem?”

54 Jisas nukas ätäi awarowon, “Utianik, is
isakasar isan enim jou momoi, kiro enim pakas
kar osap wa owam. Isan monias karar isan enim
jou muriäu. Kiro Anut karar, kiro, akas iken
eitek äiäi.
55 Utianik, ak ko äpu wa. Is karar ko äpu.
Utianik, is ko äpu wa awaroita maro, kiro is
ak sätäiäi roat senek sarewom, utianik, isaka ko
äpu, okon, kon ämän erekapu tainoriäim.
56 Meter akan askanai Apraham ko kiro
kowaun omre penuk, aparaun ronkatemara,
nepipirwon. Kos epar aparmara, nepipirwon.”

57 Akas ätäi aurin, “Nan woisan 50 orip wa.
Owose na is Apraham aparmin äiem?”
58 Jisas nukas ätäi awarowon, “Is ak epar senes
awarom, Apraham ko päu wa opok is raimin.”
59 Keser äienuk, akas aiauk oianik, Jisas
wäurna, ko ämäi ämäi kiro tup ou näwäu owan
ute manowon.

9

Jisas nukas kar ro amuk utup orip pewon jekur mowon.

1 Jisas ko ari ari potomara, kar ro kon anakus
amuk utup orip mowon aparwon.
2 Kon tamareäu roat akas totorin, “Näu ro,
inokos onok aru mowon, okon, kiro ro anakus
amuk utup orip mowon? Nukas onok aru
mowon ra, kon momok anak ories onok aru
moirin ra?”
3 Jisas nukas ätäi awarowon, “Kiro ro amuk
utup ko nukas onok aru mau wa, kon momok
anak ori au nais kar onok aru mau wa. Kiro
Anut nukan sakau amop penuk, aparaun keser
mowon rau.
4 Rusapai, om teineu, sankeu, is inokos is
äsimoirnuk, koimin nukan sarau murau. Pututu
sarenuk, ik sarau mau senek wa.
5 Is okoro omnokou opok raita, isaka karar
okoro omnokou pakan roasiret akan arou
senes.”
6-7 Jisas kiro ämän are kuremara, omnokou
opok sinok kurewon. Kiro sinok sänsän
ätäiewon oumoi, kiro ron amuk utup opok pasar
murianik, auruwon, “Na potoinam, Siroam An
Unik opok nan amun an kosor.” Kiro Siroam

kon enip onoktapau ‘äsimornuk, manowon.’
Kesernuk, kiro ro potomara, kiro an unik opok
kon amuk an kosornuk, amuk amaremara, om
eposek aparwon.
8 Kesernuk, ko siakup rain roasiret pak karauk
roasiret ak meter ko apu opok raumara, roasiret
o nik mareäwon aparin akas ko eposek sarenuk,
aparianik, aka aka arein, “Okoro ro ko meter apu
opok tane raumara, roasiret o nik mareäwon ro
ra?”
9 Karauk akas äiein, “Epar, okoro ro ko karar.”
Karauk akas äiein, “Wa, okoro ko wa. Kar ro
ko senek.”
Keserna, kiro ro nukasar äiewon, “Is meter
roasiret o nik mareäimin, kiro is karar.”
10 Akas ko totorin, “Nan amun owose
urarewon?”
11 Kos ätäi awarowon, “Kiro ro Jisas äiäi, kos
sänsän an orip oumara, isan ami opok joutor
momara, pote Siroam An Unik opok amun an
kosoraun airowon. Is pote keserita, isan ami
urarewon.”
12 Akas ko ätäi totorin, “Kiro ro ko erapok
rau?”
Kos ätäi awarowon, “Ko erapok rau, is äpu
wa.”

Parisi roat akas kiro ro eposek sarewon totorin.

13 Kiro roat akas meter amuk utup rawon ro
imäianik, Parisi roat siarakap imäi potoin.
14 Jisas nukas sänsän oumara, kiro ron amuk
utup jekur mowon kiro sumaun omre opok
keserwon.

15 Parisi roat akas kiro meter amuk utup rawon
ro owose amun uräiewon rai totorin. Kiro ros
awarowon, “Kos sänsän an orip oumara, isan
ami opok monuk, is pote ami an kosorianik, ami
uräimoi, om aparim.”
16 Karauk Parisi roat akas äiein, “Kiro ro ko
kiro onok keserwon, ko Anut pakas kowau wa,
owon, ko sumaun omre pakan sintore ämän
tainorau wa.”
Keserna, karauk akas äiein, “Ro onok aru
miäu, kos owose kurur atap atap okoro keseru
senek keserai?” Keseria, aka aka inäiein.
17 Keseria, Parisi roat akas kiro ro ätäiar
totorin, “Na kos nan amun utup ätäi jekur
musowon äiem, utianik, nan ronkat kiro ro
inok?”
Kiro ros ätäi awarowon, “Ko Anut nukan ämän
roianik, areäu ro.”
18 Juda roat näunäu ak kiro ro kon amuk
uräiewon nukan ämän äiewon mesin akan
woiaka epar mau wa, okon, kiro ron momok
anak orien ämän jekur rowaun rai urwatoin.
19 Keseria, akas kon momok anak ori totwa-
toin, “Okoro awan mokoi ra? Awas ko amuk
utup momurin äieirin. Kesersa, rusapai owose
kon amuk urarewon?”
20 Kon momok anak ories äieirin, “Iu äpu kiro
iwen mokoi, ko amuk utup momurin.
21 Utianik, owose kon amuk uräiewon, kiro iu
äpu wa. Inok ros kon amuk urare muruwon kiro
nais iu äpu wa. Ko urek sarewon, nuka totorwe.
Nukasar äiäun itok.”
22 Kon momok anak ori au keser äieirin, owon,
Juda roat näunäu akas tururiäi owan emwataiei
rai imineirin. Inok ros Jisas ko Krais äienuk rai,

epar senes, Juda roat akas kiro ro tururiäi owa
wa rawai rai äiäin, okon, au imineirin.
23 Kiro onokun, kon momok anak ories, ko
näwäu sarewon nukasar aräura rai äieirin.
24 Akas ätäiar kiro ro urweanik, aurin, “Na
Anut nukan amuk opok epar ämän mam. Ik äpu
kiro ros nan amun jekur mowon, ko onok aru
miäu ro.”
25 Kiro ros ätäi awarowon, “Kiro ro ko onok
aru miäu ra, wa rä, is äpu wa. Utianik, is meter
ami utup raimin. Rusapai om aparim. Is kiro
karar äpu.”
26 Akas ätäi totorin, “Kos na owosisowon? Nan
amun utup owose jekur musowon?”
27 Kos ätäi awarowon, “Isan ämän meter
awaromin, ak owon isan ämän rowau utoinus,
ätäi rowaun totoiroi? Ak nais kon tamareäu roat
saräun rai keseri ra?”
28 Akas jejermana, aurin, “Na karar na kiro ron
tamusiäu ro. Utianik, ik Moses nukan tamukiäu
roat.
29 Ik äpu Anut nukas Moses auruwon. Ik äpu
wa kiro ro ko erapakas pewon.”
30 Kiro ros ätäi awarowon, “Is akan ämän
roianik, karkairim! Ak äpu wa, ko erapakas pe-
won, utianik, kos isan ami utup jekur murowon.
31 Ik äpu Anut ko roat onok aru miäi akan
ämän wa roiäu. Roat ko jou murianik, kon ämän
tainoriäi karar akan ämän roiäu.
32 Meter omnokou ate mowon ses opok, koi
rusapai, kar ros kar ro amuk utup jekur mowon
äuna wa roiäum, rusapai karar.
33 Kiro ro ko Anut pakas wa kowon maro, ko
kiro kurur keseraun itok wa.”

34 Parisi ak kiro ron ämän arewon roumana,
akas ätäi keser aurin, “Na aninas musowon ses
opok onok aru orip urek saremon keseri nas
rusapai ik tamukaurum ra?” Keser aurianik,
kiro ro owan emerna, manowon.

Kiro roat akan woiaka im tuäu wa.

35 Jisas ko kiro onok keserin ämän roumoi, ko
pote kiro ro tararmara, totorwon, “Nan won Ro
Nukan Mokoi mesin epar mom ra, wa?”
36 Kiro ros ätäi auruwon, “Näu ro, kiro inok ro
rä? Airota, is ko mesin isan woi epar mam.”
37 Kesernuk, Jisas nukas auruwon, “Na kiro ro
amunas aparmon, kiro ro nukasar rusapai na
are musora.”
38 Kiro ros auruwon, “Näwäu, isan woi epar
murou.” Keseria, kiro ros Jisas nukan isokup uou
sur wemara, jou muruwon.
39 Jisas nukas äiewon, “Is okoro omnokou opok
roasiret akan onok wasarewaraun koimin. Roat
ak amiaka utup orip ak amiaka uraräiei, roat
amiaka amare rai, ak amiaka utup saräiei.”
40 Keser äienuk, karauk Parisi roat ak ko
siakupai rain kiro ämän roianik, totorin, “Ik nais
amiok utup orip ra?”
41 Jisas nukas ätäi awarowon, “Ak amiaka utup
orip maro, ak ämän wäpik, utianik, akas ik
amiok orip raum äiäi, okon, ak ämän orip rai.”

10

Sipsip kamwareäu ro kon totok ämän.

1 Jisas nukas ätäiar äiewon, “Is epar senes
awarom, kar ro ko sipsip niniäi porim rorok

opakas wa toneäu, ko porim urai toneäu, kesek
ro, ko päu ro.
2 Rorok opakas toneäu ro, kiro ko sipsip
kamwareäu ro senes.
3 Kiro porim rorok kameäwon ros im tue
muriäu, kiro sipsip kameäwon ros kon sipsip
karar karar akan enmaka atonuk, kiro sipsip
raut ak kon pätu roumana, ko tainori maneäi.
4 Ko kasik imware nomara, nuka amke po-
tonuk, kiro sipsip ak ruris tainori poteäi, owon,
ak kon pätu äpu moin.
5 Ak karauk roat wa tainwareäi. Ak karauk
roat akas urwarna, imineware manaiei, owon,
ak akan pätiaka äpu wa."
6 Jisas nukas kiro totok ämän awarowon,
utianik, ak kiro totok ämän nukan onoktapau
äpu wa.

Jisas ko sipsip kamwareäu ro eposek.

7 Jisas nukas ätäi äiewon, "Is epar senes
awarom, Isakasar is sipsip akan porim rorok.
8 Karauk roat ak amke pein ak päu roat. Sipsip
raut akan ämän rowau wa.
9 Isaka karar is porim rorok senes. Inok ro isan
rorok opokas päi is ko jekur kamäm. Ko owa
tonomara, ätäi pote o jaun om eposek apari owai.
10 Päu ro ko pe, päu oianik, aru marau peäu.
Is ak totomaka orip orip rawaun sakau araun
koimin. Keseria, ak kar osapun wa wasaräiei,
orip orip jekur rawaiei.
11 Isaka karar sipsip kamwareäim ro eposek.
Sipsip kamwareäu ro eposek ko nukas kon sipsip
mesin meiäun rau.

12-13 Kar ro aiaukun sarau mianik, ko sip-
sip kamwaraun ro senes wa. Ko opur sei
kounuk, aparmara, kiro sipsip utwaromara,
imine manonuk, kiro opur seis pe karauk tuk-
ware jenuk, karauk imine mane kuräiei, owon,
kiro ro ko erar aiaukun sarau miäu, kon sipsip
mesin wa ronkatäi.
14-15 Isakasar is sipsip kamwareäim ro eposek.
Isan monias is äpu muriäu isas nais moni äpu
miäim senek, is isan sipsip äpu mareäim, akas
nais is äpu muriäi. Ak isan sipsip, okon, is ak
mesin meiäun keserim.
16 Isan karauk sipsip ak okoro porim uru
rawau wa. Is ak nais imwarea, okoro porim uru
maroita, ak isan ämän roianik, erek karar tupsiu
rauna, is ak erekapu kamwaram.
17 Isan monias is mesin wous meieäu, owon, is
isan sipsip mesin meiemoi, ätäi siräiam.
18 Isan enimsau utoita, kar ros erekapu iwori
kuräu senek wa, is sakau orip isan ronkat
pakas isakasar isan enimsau utomoi, isakasar
isan enimsau ätäi owaun itok. Kar ros is wa
tämurai. Isan monias is kiro keseraun airowon
siar keseram."
19 Juda roasiret ak kiro ämän roianik, karaima
karaima inäiein.
20 Roat sosop akas äiein, "Osou aru kon wou
uru tononuk, ko otop sareäu. Ik owon kon ämän
rowaun raiok enmoram?"
21 Utianik, karauk roat akas äiein, "Osou aru
orip ro ko ämän eposek keser wa aräi. Osou aru
orip ros owose roat amiaka utup jekware mai?"

Juda roasiret akas Jisas pak iwäi moin.

22 Kiro ses opok, Jerusalem näu mena kar
tup aparaun omre näwäu pewon. Omre näwäu
kiro meter Anut osap nuriäi tup ou näwäu
sare murianik, im tuein* ätäi ronkatäun omre
näwäu. Kiro omre opok, roros näwäu senes
peäu.
23 Jisas ko kiro tup owa meter Solomon nuka
raiäwon omoi äiäi opok tonomara, ari rawon.
24 Keseria, Juda roasiret ko siakup pe turur-
mana, totorin, "Esapa na aikam, na Krais? Na
rusapai amop aikam."

25 Jisas nukas ätäi awarowon, "Is meter ak
awaromin, utianik, akan woiaka epar mau wa.
Okoro kurur atap atap erekapu moni nukan enip
pakas moram, kiro isan enim amop me rau.
26 Utianik, ak isan sipsip wa, okon, akan
woiaka is mesin epar mau wa.
27 Isan sipsip ak isan ämän roiäi. Is ak äpu, ak
is tainoireäi.
28 Is ak totomaka awau orip orip rawaun sakau
aroita, ak wa meiäiei. Kar ros ak isan ipiapan wa
imware manai.
29 Kiro roasiret isan monias irowon. Ko näwäu
senes karauk roasiret erekapu itimware rau,
okon, kar ros ak monian ipokupan oi kuräun
senek wa.
30 Is isan moni ori iu karar."

31 Keser äienuk, Juda roat akas ätäi aiauk
oianik, ko wäurin.
32 Utianik, Jisas nukas awarowon, "Is akan
amiakap, isan monian kurur atap atap kesermin,
akan ronkat is owo kurur atap atap momin
mesin iworauri?"

33 Juda roat akas aurin, “Na kiro kurur atap
atap kesermon mesin ik wa keisom, utianik, na
jeje ämän momon. Na erar ro, na isaka Anut
äiemoi, Anut nukan omoi owaurta, okon, kiro
mesin ik na iwosaurum.”
34 Jisas nukas ätäi awarowon, “Akan sintore
ämän opok jer we moin rau, Anut nukas äiewon,
‘Akasar aka eitek, Anut senek.’ *Buk Song 82:6*
35 Anut nukan ämän ko sätäiäu wa, epar senes
äiewon. Meter Anut nukas roat awarowon, ‘Ak
eitek, Anut senek.’
36 Keseria, moni nukasar sare mareanik,
äsimoirnuk, koimin, akan ronkat owo senek?
Isas is Anut nukan mokoi raim äieita, ak owon
is jeje ämän mom airoi?
37 Is isan monian sarau wa murita rai, ak isan
ämän mesin woiaka epar wa mau.
38 Utianik, is kon sarau moita, ak is mesin
woiaka epar mau wa raroi, ak isan kurur mesin
woiaka epar mowe. Keseria, ak epar äpu isan
Moni is pak raunuk, is ko pak erek raim.”
39 Ak kiro ämän roianik, ak ätäi ko sakau
ataurin, sinuk, ko itimware manowon.
40-41 Jisas ko ätäi kiro mena Jordan An kasakup
meter Jon nukas roasiret an jomarowon opok
potowon. Ko karauk omre kiro opok raunuk,
roasiret sosop ko siakup koin. Akas äiein, “Jon
nukas kar kurur mau wa, utianik, kon ämän
erekapu kiro ro mesin äiewon kiro epar.”
42 Kiro mena, roasiret sosop akan woiaka ko
mesin epar moin.

11

Lasarus meiewon.

1 Kar ro sip orip kon enip Lasarus, ko Betani
mena raiäwon. Kiro mena Maria kon amak
Marta ori raiäirin.
2 Kiro Maria kosar meter uer sou eposek Jisas
nukan isou opok kourmara, kon tapau urik
rumukäus tätäi muruwon. Kiro asir nukan
äpiauk Lasarus ko sip orip.
3 Kiro asiret ories Jisas ämän surmurianik,
äieirin, “Näwäu, nan jaun ko mesin wonas
meieäum ko sip orip rau.”

4 Jisas ko kiro ämän roumara, äiewon, “Kiro
sipas ro wa meiäi. Kiro roasiret ak Anut nukan
sakau aparianik, kon enip oik maiei. Kiro apu
opokas Anut nukan Mokoi enip jou näwäu owai.”
5 Jisas ko Marta, kon awak Maria, Lasarus pak
akanun kon wous meiewon.
6 Ko Lasarus sip rau ämän roumara, utianik,
kiro rawon mena omre oirori rawon.

7 Kiro omre oirori manonuk, kon tamareäu
roat awarowon, “Ik ätäi Judia provins potau.”

8 Kesernuk, kon tamareäu roat akas au-
rin, “Näwäu, Juda roasiret akas na aiaukus
iwosaurna, koumun, omre rumukäu manau wa,
na ätäi kiro mena potaun ronkatem ra?”

9 Jisas nukas ätäi awarowon, “Omre karar
opok sarau kiro 12 aua orip, tapera pote iukärir
kiro epar. Keseria, inok ro ko sankeu ariäu ko
aiaukus wa siotorai, owon, ko omnokou pakan
arou apariäu.
10 Utianik, ro ko pututu ariäu, ko aiaukus
siotorai, owon, ko arou wäpik.”

11 Jisas kiro ämän aware kuremara,
awarowon, “Iken jaunok Lasarus ko nini rau, is
potoita, ko siräi muram.”
12 Kon tamareäu roat akas aurin, “Ko nini rau
raroi, ko ätäi eposek saräi.”
13 Jisas ko or ämän momara, Lasarus nini rau
awarowon, utianik, ko äpu Lasarus meiewon.
Tamareäu roat akan ronkat ko epar nini rau rai
äiein.
14 Keseria, Jisas nukas ätäi amop awarowon,
“Lasarus ko meiewon.
15 Utianik, is ak mesin ronkateanik, ko pak pote
rawau wa, owon, is akan woiaka epar maun rai
kesermin. Ik ko aparau manau.”
16 Jisas keser äienuk, Tomas nukan kar enip
Didimas nukas kon sarau jaukut awarowon, “Kir,
ik erek ko pak meiäu manau.”

*Ro siräianik, awau orip orip rawaun onokta-
pau kiro Jisas karar.*

17 Jisas ko kon tamareäu roat pak Betani mena
siakup pena, karauk roat akas Lasarus meiewon,
up uru momun omre 4 orip manowon rai aurin.
18 Kiro mena Jerusalem siakup.
19 Keseria, Juda roasiret sosop ak Marta Maria
ori awan äpinawa meiewon woiaka eposek
saräun rai siarawap koi rain.
20 Marta ko Jisas koura ämän roumara, ko
Jisas apu opok tararaun potowon. Maria ko owa
rawon.
21 Marta nukas pote Jisas tararmara, auruwon,
“Näwäu, na okoro opok raumon maro, isan äpi
wa meiewo.

22 Utianik, rusapai nais is äpu na owo osap
owaun Anut aurta, kos na isai.”
23 Jisas nukas ätäi Marta auruwon, “Nan äpin
ätäi siräiäi.”
24 Marta nukas ätäi äiewon, “Io, is äpu, tawa
roasiret erekapu ätäi siräiäiei ses opok, ko nais
siräiäi.”
25 Jisas nukas ätäi auruwon, “Siräianik, awau
rawaun onoktapau kiro is karar. Inok roasir
ko isanun wou epar momara, meiäi, utianik, ko
awau rawai.
26 Roat erekapu awau rai, akan woiaka isanun
epar maiei, ak wa meiäiei. Ak awau orip orip
rawaiei. Na kiro ämän mesin won epar mou ra?”
27 Kos ätäi äiewon, “Näwäu, epar senes, isan
woi nanun epar mou. Na Krais, Anut nukan
Mokoi, na okoro omnokou opok kon roasiret ätäi
imwaraun sare musonuk, koumon.”

Jisas ko Lasarus mesin wouti monuk, waiewon

28 Marta ko kiro ämän are kureanik, ätäi owa
potomara, Maria ospasi pakas auruwon, “Iken
tamukiäu ro pemara, ko na apaisam äieu.”
29 Maria kiro ämän roumara, kurte siräumoi,
Jisas tararau potowon.
30 Jisas ko mena tonau wa, ko Marta tararwon
menar rawon.
31 Juda roasiret ak Maria pak koi rain, Maria
ko kurte siräimara, kasik nonuk, aparianik,
akan ronkat ko up opok waiäu potou rai tainori
potoin.
32 Maria ko Jisas rawon opok pote tararmara,
kon isokup uou sur wemara, auruwon, “Näwäu,

na okoro opok raumon maro, isan äpi wa
meiewo.”
33 Maria ko kon äpiauk mesin wouti momara,
waienuk, karauk roasiret ko pak erek potoin
ak nais woiakati maronuk, waiena, Jisas ko ak
apwaromara, ko nais wouti momara, wou aru
sarewon.
34 Kos totwarowon, “Ak ko erapok up kurein?”
Akas aurin, “Näwäu, na aparau pe.”
35 Jisas ko wouti näwäu senes momara,
waiewon.
36 Kesernuk, roasiret akas äiein, “Aparwe, ko
Lasarus mesin kon wous epar meiewon.”
37 Utianik, karauk roasiret akas äiein, “Okoro
ros kar ro amuk utup orip jekur monuk, om
aparwon. Ko owon Lasarus saräun utonuk,
meiewon?”

Jisas nukas Lasarus siräi mowon.

38 Jisas ko ätäi wouti näwäu momara, Lasarus
aireu uru moin siakup potowon. Kiro aireu
aiauk näwäus im pene moin.
39 Jisas nukas awarowon, “Kiro aiauk oi
kurewe.”
Kiro ro meiewon, kon äpiauk Marta nukas
äiewon, “Näwäu, ko up kuremun omre 4 orip
utom, okon, sou aru senes päi.”
40 Jisas nukas auruwon, “Is na meter aisomin,
nan won is mesin epar mota, Anut nukan sakau
näwäu aparam.”
41 Keseria, akas kiro aiauk im pene moin pakan
oi kurena, Jisas nukas omar eisanemara, äiewon,
“Moni, na isan ämän orip orip roiäumon, okon,
is na ‘pere’ aisom.

42 Is äpu na isan ämän orip orip roiäumon
is okoro roasiret rai mesin äiem, iu kiro kurur
keserta, akan woiaka nas is äsimoirta, koimin
epar maiei."

43 Jisas ko keser auri kuremara, näwäu ur-
weanik, äiewon, "Lasarus, na kasik koi."
44 Kiro meiewon ro siräimara, kasik kowon.
Kon isou ipou neputapau enipsau erekapu omjos
kururur moin.

Jisas nukas awarowon, "Kiro omjo uräi
kureinai, utona, manai."

Roat näunäu akas Jisas wena, meiäun a atoin.
(Matiu 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2)

45 Juda roasiret sosop ak Maria aparau koin
Jisas nukas kiro kurur keserwon aparmana,
akan woiaka ko mesin epar moin.
46 Utianik, karauk roat ak Jisas nukas kiro
kurur keserwon aparianik, potomoi, Parisi roat
awaroin.
47 Keseria, Parisi roat akas Anut kamuk raiäi
roat näunäu pak karauk roat näunäu urwarna,
ak koi tururmana, äiein, "Kiro ro ik owosäu? Ko
kurur atap atap mora.
48 Ik kiro ro utota, kiro onok keseriar keser
raunuk rai, roasiret erekapu akan woiaka konun
epar maiei. Keserna, Rom akan roat näunäu
akas pemoi, ika aru mukianik, iken omsau pak
tup ou näwäu pak erekapu aru maiei."

49 Kar ro kon enip Kaiapas ko kiro woisan
opok Anut kamuk raiäu ro näwäu senes, kos
awarowon, "Ak kar ronkat raika uru wa rau.

50 Ak äpu wa ra? Karar ros karar roasiret akan
omoi oianik, meiäun itok. Iken roasiret erekapu
aru maiei itok wa."
51 Kaiapas ko kon ronkat pakas kiro onok
keseraun äiäu wa, ko Anut kamuk rawaun ro
näwäu senes, okon, Anut nukas kiro onok ke-
seraun ronkat nurunuk, ko tawa Jisas meieanik,
okoro Juda roasiret sarwaraun rai arewon.
52 Ko Juda roasiret akanun karar meiäu wa. Ko
meieanik, Anut nukan roasiret okoro omnokou
opok erekapu turur maromara, Anut siakup koi
marai.
53 Kaiapas keser äienuk, kiro omre opokar,
Juda roat näunäu akas Jisas owose wena, meiäun
rai onoktoroi a atoin.
54 Keserna, Jisas ko Judia provins opok ätäi
amop ariäu wa. Ko kiro mena utomara, pote, ro
wäpik omnokou siakup kar mena enip Epraim,
kon tamareäu roat pak rawon.
55 Kiro sumaun omre Pasowa siakup penuk,
roasiret Jerusalem näu mena siakupaian
erekapu Anut nukan amuk opok eposek saräun
akan onok atap atap keseraun näu mena tonoin.
56 Ak Jisas tup owa penuk, aparaun rai tone
kame raumoi, aka aka arein, "Akan ronkat owo
senek? Ko okoro sumaun ses päi ra, wa päi?"
57 Kiro Anut kamuk raiäi roat näunäu Parisi
roat pak akas roasiret awaroin, "Jisas erapok
rawai, ak aparianik, ik koi aikona, pote sakau
atam."

12

Maria nukas uer sou eposekus Jisas nukan isou an kosor muruwon.

1 Juda akan tup aparaun omre, enip Pasowa,
omre 6 orip raunuk, Jisas ko Lasarus nukan
mena Betani tonowon. Kiro mena meter Jisas
nukas Lasarus meiewon siräi mowon.
2 Ko kiro opok tononuk, ak ko pak o jaun mis
moin. Marta ko o wenuk wenuk, Lasarus ko
karauk roat pak ak Jisas pak erek pasar opok
tane rain.
3 Keserna, Maria nukas uer sou eposek enip
nar, aiauk näwäus kau maun senek oumara,
Jisas nukan isou opok kourmara, kon tapau urik
rumukäus tätäi muruwon. Kiro uer sous kiro
owa erekapu ok pewon.
4-5 Kesernuk, Jisas nukan kar tamareäu ro
Judas Iskariot, kos tawa Jisas iwäi jaukut akan
ipiakap marai, kos äiewon, "Kiro uer aiauk
näwäu, woisan karar pakan aiauk senek, owaun
itok. Ik karauk roat arota, kau mona, aiauk oia,
saruku roasiret sarwaraun itok."
6 Ko kiro ämän äiewon, saruku roasiret mesin
ronkatäu wa, owon, ko päupu ro. Ko Jisas nukan
tamareäu roat akan aiauk jo kameanik, ko kiro
jowan aiauk päu oiäwon.
7 Jisas nukas kiro ämän roumara, äiewon,
"Utona, rawai. Ko is up kureiraiei ses opok,
okoro onok keseru tawa ronkatäura.
8 Saruku roasiret ak pak orip orip rawaiei,
utianik, is ak pak orip orip ekep wa rawam."

Lasarus wena, meiäun rai a atoin.

9-10 Juda roasiret sosop, ak Jisas Betani mena
rau ämän roumana, ak kiro opok potoin. Ak Jisas
karar aparaun potau wa, ak Lasarus meiewon
Jisas nukas up uruan siräi mowon aparau potear

arin, Keseria, Anut kamuk raiäi roat näunäu
akas Lasarus nais wena, meiäun a atoin.
11 Owon, ko mesin Juda roasiret sosop ak
sumkäinewaromoi, Jisas mesin woiaka epar
moin.

Jisas ko omsau kameäwon ro king senek Jerusalem näu mena tonowon.
(Matiu 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

12 Ninowonus, tapera, roasiret sosop kiro tup
enip Pasowa aparaun pein ak Jisas Jerusalem
näu mena koura ämän roin.
13 Keseria, akas ukumai pisau senek patir
oianik, Jisas kowaun apu opok tararau poteanik,
keser urwein,
"Anut nukan enip jou murau. Kiro ro Näwäu
nukan enip opokas kou, jou murau. Ko Israel
akan kamwaraun ro näwäu, king." *Buk Song 118:25-26*
14 Jisas ko kar donki nak aparmara, kiro oikas
potowon. Meter Anut nukan ämänis äiewon
senek epar peu.
15 Kiro ämänis keser äiewon, 'Ak Saion* näu
menan roasiret, ak wa iminäu. Akan kamwa-
raun ro näwäu ko donki nak pakas taneanik,
kou.' *Sekaraia 9:9*
16 Kon tamareäu roat kiro onok amke keserin
kiro ämän onoktapau ak äpu wa. Utianik,
tawa Jisas omar oik tonowon ses opok, ak kiro
ämän Anut nukan ämän opok rau ronkatemoi,
äiein, ko Jisas mesin äiewon. Ak roasiret akas
Jerusalem mena keserin ronkatear arin.
17 Roasiret ak Jisas nukas Lasarus siräi mowon
ses opok, ko pak rain, ak arirai kiro ämän karauk
roasiret awareäin.

18 Kiro onokun, roasiret ak Jisas tararau potoin.
Owon, kos kiro kurur keserwon roin.
19 Keserna, Parisi roat aka aka äiein, “Aparwe,
ik ko tämuraun itok wa. Okoro omsau pakan
roasiret erekapu ko tainori.”

Karauk Grik omsau pakan roat akas Jisas itanein.

20 Karauk Grik omsau pakan roat akas, karauk
roat kiro sumaun ses, Jerusalem näu mena, Anut
nukan enip jou maun tonona, erek tainware
tonoin.
21 Kiro Grik roat akas Filip, ko Betsaida menan
ro, aparmana, aurin, “Ik Jisas aparaurum.”
22 Keserna, Filip nukas pote Andru aurianik,
awas potomoi, Jisas auririn.
23 Jisas nukas awatowon, “Ro Nukan Mokoi
enip jou owaun omre rusapai peu.
24 Is ak epar senes awarom, wit nemauk
omnokou opok nau wa, kiro karar tai rawai.
Utianik, ko omnokou opok nomoi, ätäi tu pe-
mara, nemauk sosop murai.
25 Inok ro ko kon totokun wous meieanik,
okoro omnokou pakan osapun ronkatäi, ko aru
saräi. Utianik, inok ro okoro omnokou pakan
osap sumkäinemara, kon totokun wous wa
meiäi, kon totok awau orip orip rawaun sakau
owai.
26 Inok ro ko isan sarau murai, ko is tainoirai.
Kiro mena is pote rawam opok isan sarau ro nais
erek is pak pote rawai. Inok ro ko isan sarau
murai, isan monias kon enip kämioik murai.”

Jisas nukas nuka meiäun ämän marowon.

27 Jisas nukas äiewon, “Rusapai isan woi usu
sarenuk, ronkat sosop oim. Moni, na kiro tätäi
owaun omre utota, is opok wa päu rai, äiäu ra?
Wa. Is kiro omre tätäi näwäu owaun mesin
koimin.
28 Moni, nan enmat nakasar näwäu kämioik
mo.”
Kesernuk, kar oksaus omar oikas äiewon,
“Is meter isan enim näwäu jou momin, ätäiar
näwäu jou mam.”
29 Roasiret sosop ak kiro opok turur rain kiro
ämän roumana, äiein, “Kiro ermänis äiera.”
Karauk akas äiein, “Anut nukan sarau eitekus
koi aurura.”
30 Utianik, Jisas nukas awarowon, “Kiro ämän
rusapai ak roi, is sareiräun wa, kiro ak sarwa-
raun.
31 Rusapai, Anut nukas okoro omnokou pakan
roasiret wasarewaraun pe rau. Keseria, kos
okoro omnokou kameäu ro näwäu oi känkuräi.
32 Is roat akas oik kuoiri muruna, isas roasiret
erekapu enonwaroita, is siarap kowaiei.”
33 Ko owose meiäun ämän äiewon.
34 Roasiret akas ätäi aurin, “Ik meter iken
sintore ämän opok kesek roumun, Krais ko päi,
wa meiäi, ko orip orip rawai. Nas Ro Nukan
Mokoi kämioik kuor maiei owon keser äiem? Ro
Nukan Mokoi kiro inok?”
35 Jisas nukas ätäi awarowon, “Kiro arou ak
kamuk omre rumuk wa rawai. Arou merek
raunukar, ak apu apari ariewe, pututu sarenuk
rai, wa. Roat ak pututu ariai ak om jekur wa
apariäi.
36 Ak kiro arou merek oumana, ko mesin akan
woiaka epar mowe. Keserna, ak arou pakan

roasiret saräiei.” Jisas ko kiro ämän aware kuremara, ko utware manomoi, ämäiewon.

Juda roasiret akan woiaka epar mau wa.

37 Jisas nukas kurur atap atap akan amiakap keserwon, utianik, ko mesin akan woiaka epar mau wa.
38 Meter Anut nukan ämän roianik, areawon ro Aisaia nukan oksaus arewon epar peu,
‘Näwäu, ikes na mesin ämän are armun, inokos iken ämän mesin wou epar mowon? Anut nukas inok kon sakau ätär muruwon?’ *Aisaia 53:1*
39 Kiro onokun akan woiaka epar mau utoi. Owon, Aisaia nukas nais äiewon,
40 ‘Anut nukas akan amiaka utup sare mareanik, akan ronkat pene marowon. Keseria, akan amiakas jekur wa aparaiei, ak jekur wa ronkatäiei. Kar, ak akan onok aru utomoi, ätäi woiaka pirirna, is akan onok aru jäkäi maram.’ *Aisaia 6:10*
Anut nukas keser äiewon.
41 Aisaia nukas Jisas nukan sakau aparmara, ko mesin arewon.
42 Roat sosop pak karauk Juda roat näunäu erek ak Jisas mesin woiaka epar moin. Utianik, ak Parisi roat iminewareanik, akan woiaka epar moin äiäu wa. Akan tururiäi owan emwarona, manaiei rai ronkateanik, keserin.
43 Ak Anut nukas akan enmaka kämioik maraun utomoi, ak roat akas akan enmaka jou maraun rai keseriäin.

Jisas nukan ämänisar roasiret wasarewarai.

44 Jisas nukas urwemara, ämän keser äiewon, “Inok roasir is mesin kon wou epar miäu, ko

isanun karar wou epar mau wa, ko isan Moni
is äsimoirowon konun erek wou epar miäu.
45 Inok ro ko is apairou, ko isan moni is
äsimoirnuk, koimin nais aparu.
46 Is okoro omnokou pakan arou senek koimin.
Kiro roasiret is mesin akan woiaka epar mianik,
ak pututu wa rawaiei.
47 Inok roasir isan ämän roumara, tainorau
wa, is ko wa wasare muram. Is okoro omnokou
pakan roasiret wasarewaraun kowau wa. Is
roasiret onok aru miäi pakan ätäi imwaraun
koimin.
48 Utianik, inok roasir ko is sumkäineirianik,
isan ämän tainorau utai, kiro ämänisar ko epar
wasare murai. Is okoro ämän awarom, kiro
ämänisar ak tawa wasarewarai.
49 Is okoro ämän isan ronkat pakas mau wa,
monias is äsimoirnuk, koimin, kosar kiro ämän
erekapu aironuk, awarom.
50 Is äpu inok ro monian ämän tainorai, ko orip
orip awau rawai. Keseria, ämän erekapu okoro
awarom, kiro monias airowon siar awarom.”

13

Jisas nukas kon tamareäu roat karar karar akan isoraka an kosor marowon.

1 Pasowa, kiro tup apariäi omre, meter Israel
roat akan askanai Ijip omsau ute koin ronkateäin
omre penuk, Jisas ko äpu ko okoro omnokou
utia, kon momok rawa omar oik tonaun omre
siakup pe rau. Jisas ko kon roasiret okoro
omnokou opok rai akanun wous meiewon. Ko

keseriar raianik, pote, kon enipsau ak sarwaraun
meiewon.
2 Jisas kon tamareäu roat pak pututu o jena
jena, Satan nukas Judas, ko Saimon-Iskariot
nukan mokoi, Jisas roat näunäu akan ipiakap
maronuk, wena, meiäun ronkat nuruwon.
3 Jisas ko äpu momokus sakau erekapu kon
ipokup mowon. Ko äpu Anut nukas ko
äsimornuk, kowon, ätäi Anut rawa tonai.
4 Keseria, Jisas nukas o je rain opok siräimara,
kon omjo rumukäu oi mianik, kar taur oumara,
kon käkänik opok takewon.
5 Maro opok an we momara, kon tamareäu
roat karar karar akan isoraka an kosor mare-
anik, kiro taur käkänik opok takewon kis akan
isoraka pakan an tätäi marowon.
6 Jisas nukas akan isoraka erekapu an kosor
mare mare pote, Pita siakup kounuk, Saimon-
Pita nukas Jisas auruwon, “Näwäu, na isan isi
an kosoraurum ra?”
7 Jisas nukas ätäi Pita auruwon, “Okoro onok
rusapai keserim na äpu wa, tawa epar na äpu
mam.”
8 Pita nukas ätäi auruwon, “Na isan isi wa an
kosoram. Wa senes!”
Jisas nukas ätäi auruwon, “Is nan ison an wa
kosorita rai, na isan tamuseäim ro wa rawam.”
9 Jisas nukas keser aurnuk, Pita nukas ätäi
auruwon, “Näwäu, keseria, na isan isi karar wa
an kosorau, isan ipi pak tapi pak erek an kosor
mur!”
10 Jisas nukas ätäi auruwon, “Inok ro ko an
jowon, ko ukun wäpik, ko ätäi an wa jowai. Ko
kon isou karar an kosorai, owon, kiro isou om

aru tai ariäu. Ak erekapu akan woiaka uru ukun wäpik, eposek rai. Utianik, kar ro, ko karar kon wou uru ukun orip rau."

11 Jisas ko Judas nukas nuka kon iwäi jaukut ipiakap murai äpu momara, äiewon, "Ak erekapu akan woiaka uru ukun wa. Kar ro ko karar kon wou uru ukun orip."

12 Jisas nukas akan isoraka an kosor mareanik, kon omjo rumukäu ätäi oumara, momoi, kon omoi pote tanewon. Jisas nukas ak tane rain totwarowon, "Ak isan tamareäim roat, is rusapai akan isoraka an kosorim, ak kiro onoktapau äpu ra? Is rusapai kiro onok keserim, kon onoktapau awaraurim.

13 Ak is pak areanik, airiäi, 'Näwäu, tamukiäum ro.' Ak kiro epar äiäi, kiro isakasar, akan tamareäim ro, akan Näwäu.

14 Is, akan Näwäu, isas akan isoraka rusapai an kosorim apari kiro onok keserim senek, tawa akas nais jaunakat akan isoraka keseriar an kosor marowe.

15 Is ak kiro onok ätär marom apari, is erar ro senek sareanik, ak sarwaromin, akas nais kiro onok tainorwe.

16 Is epar senes awarom, okoro omnokou opok, kar sarau ros kon kameäu ro itimorau senek wa. Kiro ro ko kon ro näwäus sarau maun äsimornuk, kos potomoi, kon äsimorwon ro näwäu wa itimorai.

17 Rusapai ak okoro ämän arom roi, kiro epar. Ak okoro ämän awarom roumana, ak tainorianik, isaka keserim senek kesermana, ak orip orip nepipir rawaiei."

Jisas kar ros ko kon iwäi jaukut akan ipiakap

mai äiewon.
(Matiu 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

18 Jisas ätäi awarowon, "Is ak erekapu ukun
orip awarau wa. Karar ro mesin äiemin. Inok
roat isakasar sare maromin, kiro is äpu. Utianik,
kiro ämän meter Anut nukan ämän oi areain
roat akas äiein rusapai epar peu. Ak keser äiein,
'Kiro ro ko is pak o jera, kos is iwäi murai.' *Buk*
Song 41:9

19 Is rusapai okoro ämän awarom, tawa epar
penuk, akan woiaka epar mianik, epar ak is äpu
muraiei. Is orip orip raiäim.

20 Is epar senes awarom, inok ros roat
isan ämän oi ariaun äsimwaromin imwareanik,
jekur kamwarai, ko is pakur erek imäirai. Inok
ros is imäirai, ko kiro ro is äsimoirnuk, koimin
ko nais erek imäiäi."

21 Jisas nukas kiro ämän kon tamareäu roat
awaromara, kon wou usu sarenuk, ämän ämäi
mau senek warnuk, amop mianik, äiewon, "Is
epar senes awarom, kar ro ak kamuk rau kos is
isan iwäi jaiat akan ipiakap murai."

22 Ko kiro ämän awaronuk, ak karkairmoi, aka
aka amiakas ananateanik, ronkatemana, äiein,
"Ko inok ro mesin äieu?"

23 Jisas nukan tamareäu ro kar Jisas nukas
konun wous sakau meieäu, ko Jisas siakup tane
rawon.

24 Keseria, Saimon-Pita nukas tapaus kuier-
mara, auruwon, "Nas totor, ko inok ro mesin
äieu."

25 Kiro ro Jisas siakup tane rawon, Jisas to-
toraun keresir potomoi, totorwon, "Näwäu, na
inok mesin äiem?"

26 Jisas nukas ätäi auruwon, “Isan bret autau
ur opok momoi, kiro ro nurita, jenuk, kiro ros
karar is iwäi murai.” Keser äiemara, kon bret
autau oumoi, ur opok momara, Judas, Saimon-
Iskariot nukan mokoi nuruwon.
27 Judas ko Jisas nukas bret oi nurunuk, Satan
nukas Judas sakau ateanik, kon ronkat erekapu
kamewon. Keseria, Jisas nukas Judas auruwon,
“Na owon ekep raum. Na owo onok keseraun
raroi kurte keser.”
28 Kon karauk tamareäu roat tane rain Jisas
nukas kiro ämän Judas auruwon, ak kiro arewon
ämän onoktapau äpu wa.
29 Judas ko akan aiauk kameäu ro, okon, akan
ronkat Jisas nukas ko pote o kau maun aurura,
ara, karauk saruku roat aiauk araun aurura ra,
rai äiein.
30 Keseria, Jisas nukas Judas bret autau nu-
runuk, oumoi, pututu kasik nomara, manowon.
31 Ko kasik nomoi, manonuk, Jisas nukas kon
tamareäu roat awarowon, “Rusapai, Ro Nukan
Mokoin enip jou oi rau. Roasiret kiro aparianik,
Anut nukan enip jou näwäu maiei.
32 Roasiret akas Jisas nukan enip jou orip rau
aparianik, ak Anut nukan enip jou muruna rai,
kiro ses opokar Anut nukas kon mokoin enip kon
sakaus kämioik murai.
33 Isan mokoit, is ekep ak pak wa rawam.
Is meter Juda roat näunäu awaromin senek
rusapai ak nais awarom, ak is itaneiraiei,
utianik, ak is manam opok ak manaun itok wa.
34 Is rusapai ak kar sintore ämän awau
awarom, ‘Ak aka aka akan jaunakat akanun
woiakas meiewe. Is ak mesin woias meieäimin

senek akas nais jaunakat akanun woiakas meiewe.'
35 Ak karar karar jaunakat akanun woiakas meiemana, sarwarna, kiro roat akas ak epar äpu maraiei ak isan tamareäim roat senes."

Jisas nukas Pita keser auruwon, "Nas is mesin roasiret awaram, 'Is ko äpu wa.' "
(Matiu 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Pita nukas Jisas totorwon, "Näwäu, na erapok uteike manaun aikom."

Jisas nukas Pita ätäi auruwon, "Pita, rusapai na is manaurim mena na tainoire manaun senek itok wa. Tawa epar is tainoiram."

37 Kesernuk, Pita nukas ätäi auruwon, "Näwäu, na is owon na manam opok wa tainoisau rai airom? Is na sareisaun meiäm."
38 Jisas nukas ätäi auruwon, "Na epar is sareiräun meiäm ra? Pita, is epar senes aisom, rusapai pututu, kakarau urwäu wa opok, pe totoisona, na isan enim ämäi momata, 'is ko äpu wa' rai 3 orip äiäm."

14

Jisas ko Anut rawa tonaun apu.

1 Jisas nukas kon tamareäu roat awarowon, "Ak ronkat sosop oumoi, woiaka usu wa saräu. Anut mesin akan woiaka epar moinai, isanun nais woiaka epar mowe.
2 Isan monian owa ou waru sosop rau. Is akan rawaun om jekuraun manaurim. Kiro epar wa maro, is ak wa awarowom.

3 Is tone ak rawaun om jekur momoi, ätäi
koianik, ak imwaroita, ak tone, isaka pak erek
rawaiei.
4 Is kiro mena manaurim opok kiro menan apu
ak äpu.”
5 Tomas nukas auruwon, “Näwäu, na manau-
rum mena ik äpu wa. Ik owose kiro menan apu
äpu mam?”
6 Jisas nukas ätäi auruwon, “Isakasar is apu,
isakasar is epar ämän onoktapau, isakasar is
totomaka awau orip orip rawaun onoktapau.
Inok ro ko moni rawa tonaun kar apu pakaima
tonau senek wa, isan enim pakas karar tonai.
7 Ak rusapai is äpu muroi raroi, isan moni nais
äpu maiei. Rusapai ak ko äpu mianik, amiakas
ko apari.”

8 Filip nukas auruwon, “Näwäu, ik momonok
ätär mukota, kiro iken woiok epar mam.”
9 Jisas nukas auruwon, “Filip, omre rumukäu
senes is ak pak raimin, na is äpu murau wa ra?
Inok ro ko is apairowon, ko isan moni aparwon.
Keseria, na owon moni ätär muk äiem?
10 Filip, is moni pak raim, moni ko is pak rau,
kiro nan won epar mau wa ra?”

Jisas nukas kon tamareäu roat awarowon, “Is
ak okoro ämän rusapai awarom, kiro isan ronkat
pakas awarau wa. Isan moni ko is pak raumara,
kon sarau mora.
11 Is Moni pak raim, Moni nais is pak rau mesin
akan woiaka epar mowe. Warnuk, is kurur
miäim apariai ronkatewe. Kiro akan woiaka
epar maun siräi marai.

12 Is ak epar senes awarom, inok roasiret
isanun woiaka epar moin kiro roasiret ak is
kurur miäim senek maiei. Is moni rawa tonam,
okon, epar senes, akas is itimoiromoi, kurur
näwäu senes maiei.
13 Ak isan roasiret, okon, owo onok keser-
aun airaiei is keseram. Keserna, mokois kon
momokun sakau ätär marai.
14 Ak isan roasiret, okon, owo osap owaun,
airona, isas ak aram."

Jisas nukas Osou Näu äsimoraun kon tamareäu roat paip marowon.

15 Jisas nukas ätäiar awarowon, "Ak akan
woiakas isanun meie raroi, ak isan sintore ämän
kiro tainoraiei.
16 Is isan moni aurita, kos ak sarwaraun Osou
Näu arai. Ko ak pak orip orip rawai.
17 Kiro Osou Näu ko epar ämän areäu. Okoro
omnokou pakan roasiret ak ko wa imäiaiei,
owon, ak ko wa apariäi, ak ko wa äpu miäi.
Utianik, ak isan jaiat, ak ko äpu moin, owon, ko
ak pak raiäu, okon, ak pak rawai.
18 Is ak utwaroita, aun mokoit senek akarar wa
rawaiei, is ak rawa ätäi kowam.
19 Omre katunak rai rai, okoro omnokou pakan
roasiret ak is ätäi wa apairaiei. Utianik, ak isan
tamareäim roat karar akas is apairaiei. Isaka
awau raim senek, ak nais awau rawaiei.
20 Kiro omre päi ses opok, ak äpu maiei, moni
is pak rau, is ak pak raim, ak nais is pak rai.
21 Inok ro ko isan sintore ämän roumara,
jekur tainoriäu, kiro ro ko isanun wous meieu.
Keseria, isan monias nais kiro ro nukanun wous

meiäi. Isaka nais isan woias kiro ro mesin
meieita, is isakasar ko ätär muram."
22 Ko keser äienuk, kar tamareäu ro enip Ju-
das, ko Judas-Iskariot wa, kos auruwon, "Näwäu,
owo onokun ik nan tamukiäum roat nakasar
ätär mukota, äpu musam, utianik, okoro om-
nokou pakan roasiret na wa apaisaiei?"
23 Jisas nukas ätäi auruwon, "Inok roasir kon
wous isanun meieäu, isan ämän tainorai, isan
monias kiro ro nukanun wous meiäi. Iu moni ori
kiro ro siakup koianik, ko pak orip orip rawamur.
24 Inok ro ko isanun wous meieäu wa, ko isan
ämän wa tainoriäu. Okoro ämän ak rourai, kiro
ämän isan wa, kiro Moni nukasar is äsimoirnuk,
koimin nukan ämän.
25 Is ak pak okoro omnokou opok raumoi, kiro
ämän erekapu awaromin.
26 Isan monias kon Osou Näu isan omoi
oumoi, ak sarwaraun äsimornuk, kowai. Kos
koianik, onok erekapu tamarai. Kos akan ronkat
siräi maronuk, ak meter awaromin ämän ätäi
ronkatäiei.
27 Is ak utware manaurim, okon, isas ak
woiaka erer rawaun ämän awaraurim. Is
woiaka erer rawaun onok ak arom. Isan woiaka
erer rawaun onok kiro okoro omnokou pakan
roasiret akas ak ariäi senek wa. Ak karkairianik,
woiaka usu saremoi, wa iminäu.
28 Is utware manaun okoro ämän awaromin
roin. Is maneanik, ätäi ak rawa kowam. Akan
woiakas isanun meiäi, kis akan woiaka ereraiei,
owon, is isan moni rawa tonam. Ko näwäu senes,
kos is erekapu itimoire rau.
29 Is okoro ämän rusapai awarom, kiro omre
päu wa rau, ak awarom, tawa kiro onok penuk,

akan woiaka epar maiei.

30-31 Is ak pak ämän ekep wa aräm, owon, okoro omnokou kameäu ro siräieu. Kos is itimoiraun sakau wäpik, utianik, okoro omnokou pakan roasiret äpu maiei isan woias moni mesin meiemara, owo onok moni nukas aironuk, is keseriäim.

Siräuna, ik ute manau."

15

Jisas ko wain mur senek.

1 Jisas nukas äiewon, "Isaka wain mur senes. Isan moni ko wain woi atak ro.

2 Isan iporu näu wa muriäu kiro monias patir kureäu. Owo iporu näu muriäu, kos itarianik, karauk isuruk oi kuremara, katu pitpatirnuk, näu sosop muriäi.

3 Ak okoro ämän aroita, roin, okon, kos akan ukun erekapu kosorwon, ak ukun wäpik.

4 Ak is pak pe pasairi rawaiei, is nais ak pak pasarware rawam. Kar am iporu ko nukarar nemauk murau senek wa, ko mu opok pasar raumara, epar nemauk muriäu. Kiro onok senek, ak is pak pasairi rawaiei, ak sarau eposek mona, Anut wou ererai.

5 Isaka wain mur, ak wain iporu. Inok roasir ko is pak pasairi rawai, isas nais ko pak rawam. Ko nemauk sosop murai. Ak is pak wa pasairi rawaiei, ak kar onok keserau senek wa.

6 Inok ro is opok pasairi wa rawai, ko am iporu patiriäi senek patirna, mokup räi, kiro iporu oumoi, ep opok känkurena, jere kuräi.

7 Akas is pasairna, isan ämän ak opok pasar
rawai, akan ronkat pakas owo osap owaun
totoiraiei, kiro ak owaiei.
8 Isan tamareäim ro eposek, ko isan ämän
roasiret awarai, kiro isan moni kon enip jou
näwäu kämioik mai. Kiro keseraiei, ak isan
tamareäim roasiret senes sarena, Anut nukan
wou ererai.
9 Monias isanun wous meieäu senek isas nais
akanun woias meieäim, okon, ak isaka siarap
rauna, is akanun woias meiäm.
10 Is isan monian sintore ämän tainorita, ko
orip orip kon wous isanun meieäu senek, ak isan
sintore ämän tainorna, isan woias akanun orip
orip meiäm.
11 Is akanun isan woi erer rau. Is kiro ämän
akan woiaka isan woi senek saräun awaromin.
Keseria, akan woiaka näwäu senes ereraiei.
12 Isan sintore ämän kesek, is akanun woias
meieäim senek, akas nais karauk roasiret aka-
nun woiakas meiewe.
13 Kar ros kon jauk saräun kon enipsau karauk
roat aronuk, akas wena, meienuk rai, ik äpu
kiro epar ko kon jaukun wous meiewon. Kiro
woiakas meiäun onokus karauk woiakas meiäun
onok erekapu itimoriäu.
14 Ak isan sintore ämän awaromin siar taino-
raiei, kiro ak isan jaiat.
15 Rusapai isas ak sarau roat räi wa awaram.
Sarau ro ko kon kameäu ron ronkat äpu wa,
kesek okon, ak isan jaiat awarom. Owon, owo
ämän isan monias airowon, kiro ak erekapu
awaromin.
16 Akas is ak pak rawaun rai sare murau wa,
isakasar ak isan tamareäim roat sare maromin.

Akas poteanik, o uku wena, o sosop muraun sare maromin. Kiro o orip orip rawaiei. Ak isan tamareäim roat, okon, owo osap owaun moni aurna, kos ak arai.
17 Keseria, is ak kiro sintore ämän sakau awarom tainorwe. Ak karar karar akan jaunakat akanun woiakas meiewe."

Okoro omnokou pakan roasiret akas Jisas nukan tamareäu roat sauk maraiei.

18 Jisas nukas ätäi äiewon, "Utianik, okoro omnokou pakan roasiret akas ak sauk marona rai, ak ätäi ronkatewe, kiro onok amke isaka keseriar sauk muroin senek ak opok nais keseriar keseraiei.
19 Ak omnokou pakan roasiret senek maro, kiro roasiret akas akanun woiakas meiewoi. Utianik, ak kiro roasiret senek wa. Keserna, isas ak okoro omnokou pakan sare maromin, okon, okoro omnokou pakan roasiret akas ak sumkäinewaraiei.
20 Kar ämän amke awaromin ronkatewe 'sarau ro ko kon kameäu ro itimorau senek wa'. *Jon 13:16*

Ak is aru muroin senek ak nais aru maraiei. Utianik, kiro roasiret akas isan ämän tainorin maro, akan ämän nais tainorwoi.
21 Ak isan roasiret, okon, kiro onok ak opok keseraiei. Kiro omnokou pakan roat kiro ros äsimoirnuk, koimin ak ko äpu wa.

22 Is koi, kiro roat akan onok aru mesin wa awaromin maro, ak onok aru keserin mesin ämän orip wa rawoi. Akan onok aru miäi, kiro ak is sauk muriäi. Utianik, rusapai ak äpu, ak

is sauk muriäi, okon, akan onok aru ämäi mau
senek wa. Kiro onokun, ak ämän orip rawaiei.
23 Inok roasiret akas ak is sauk murona rai, ak
isan moni nais sauk muraiei.
24 Is ak kamuk karauk kurur roat akas keserau
senek wa momin. Ak isas kiro kurur momin wa
aparin maro, ak ämän orip wa rawoi. Utianik,
isas sarau momin aparianik, akas iu moni ori
sauk mutoin.
25 Kiro onok akan sintore ämän opok jer we
moin epar peu. 'Roasiret ak is erar sauk muroin.'
Buk Song 69:4

26 Osou Näu isan roasiret sarwaraun moni pak
rau, isas ak rawa äsimorta, kowai. Kiro Osous
Anut mesin epar ämän miäu. Ko moni pak rau
kowai. Kos koumara, isan ämän amop mai.
27 Ak nais is sarau onoktoroimin opok is
pak rain, okon, akas isan ämän oumoi, karauk
roasiret awaraiei."

16

1 Jisas nukas kon tamareäu roat ätäi
awarowon, "Is akan woiaka epar moin wa
utau rai okoro ämän awaromin.
2 Roat akas ak onok aru morai rai, akan
tururiäi owan emwaraiei. Omre päi ses opok,
roat akas ak akwarona, meiäiei. Ak kiro onok
keseraiei, akas ika Anut nukan sarau eposek
mururam rai äiäiei.
3 Kiro onok aru ak opok keseraiei roat ak is
isan moni ori äpu wa.
4 Is okoro ämän awarom, tawa omre päi ses
opok keserna, ak okoro ämän ätäi ronkatäiei. Is

kiro ämän meter awarau wa, owon, is ak pak raimin.”

Osou Näu nukan sarau.

5 Jisas nukas ätäi äiewon, “Rusapai is kiro ros äsimoirnuk, koimin mena ätäi manaurim, ak kamuk kar ros na erapok manaurum rai totoirau wa.
6 Rusapai is kiro ämän awarom, kis akan woiaka aru senes marou.
7 Is okoro ämän awaromin kiro epar senes. Is utware manoita, kiro ak sarwaraun itok. Is wa manoita rai, ak sarwaraun ro wa kowai. Is manoita, isas ak sarwaraun Osou äsimorta, kowai.
8 Ko kounuk, kos okoro omnokou pakan roasiret akan onok aru miäi amop maronuk, tuku rawaun onok pak Anut nukan wasarewaraun onok pak jekur tamarai.
9 Kos akan onok aru miäi amop marai, owon, ak isanun woiaka epar mau wa.
10 Kos ak tuku rawaun onoktapau ätär marai, owon, is isan moni rawa tonam, ak is ätäi wa apairaiei.
11 Wasarewaraun onok nais ätär marai, owon, okoro omnokou kameäu ro, Satan, ko monias kon onok aru erekapu wasare murianik, ko ämän orip äieu.
12 Is ämän sosop awaraun itok, utianik, ak rusapai ämän erekapu äpu mau senek itok wa.
13 Tawa kiro Osou Näu kounuk, kos Anut nukan epar ämän ak opok amop mai. Kon ronkat pakas ämän wa awarai. Kos ämän Anut nuka pakan koiäu ak awarai. Kos nais owo onok tawa päi ak awarai.

14 Isas ko owo ämän aurita, oumara, ak awarai,
okon, kos isan enim jou murai.
15 Owo osap monian ipokup rau kiro isan,
kiro mesin is awarom owo ämän isas Osou Näu
nurita, kos ak awarai."

Jisas nukan tamareäu roat ronkat sosop oin.

16 Jisas nukas ätäi äiewon, "Karauk omre rai
rai, ak is ätäi wa apairaiei. Ätäi karauk omre
manonuk, ak ätäiar is apairaiei."
17 Karauk tamareäu roat aka aka äiein, "Kiro
ämän owo senek äieu? Kos ik aikomara, 'ka-
rauk omre rai rai, ik ko wa aparam äieu, ätäi
karauk omre manonuk, ik ko ätäi aparam' aikou.
Ätäiar aikowon, 'kiro owon, is isan moni rawa
manam.' "
18 Ak ätäi ätäi totorin, "Ko owo ämän aikau-
rmara, 'karauk omre' äieu. Ik kon ämän äieu
onoktapau äpu mau senek wa."
19 Jisas nuka kon tamareäu roat akas kiro
ämän mesin totoraurin äpu momara, awarowon,
"Is keser äiemin, 'karauk omre rai rai, ak is ätäi
wa apairaiei, ätäiar karauk omre manonuk, ak is
ätäi apairaiei,' kiro ämän mesin aka aka tototäi
ra?
20 Is epar senes awarom, ak woiakati aru
mianik, ak waiaiei. Keserna, okoro omnokou
pakan roasiret ak nepipiraiei. Ak, isan roasiret,
woiaka aru mai, utianik, akan woiaka ätäi näu
saremoi, nepipiraiei.
21 Kar asir ko mokoi owaun ko wou aru miäu.
Owon, ko tätäi näwäu owaun omre siakup pe
rau. Utianik, ko mokoi oumara, ko ätäi kiro
tätäi mesin wa ronkateäu. Ko mokoi mesin
nepipiriäu.

22 Kiro onok senek, ak opok päi. Rusapai ak
woiakati marou, utianik, is ak ätäi apwaroita,
akan woiaka erermoi, nepipiraiei. Kiro nepipi-
raiei kar ros akan woiaka uruan oi kuräu senek
wa.
23 Kiro omre päi ses opok, akas is kar osap
mesin wa totoiraiei. Is eparar senes awarom, ak
isan roasiret, owo osap owaun moni auraiei, kos
arai.
24 Meter raumun opok koi rusapai ak isan enim
ateanik, kar osap owaun wa aurin. Rusapai ak
aurna, kos aronuk, owaiei. Keseria, ak näwäu
nepipiraiei."

*Jisas nukas okoro omnokou pakan sakau iti-
morwon.*

25 Jisas nukas ätäi kon tamareäu roat
awarowon, "Is rusapai or ämänis awarom.
Omre epar päi ses opok, or ämänis wa awaram.
Moni mesin amop awaram.
26 Kiro omre opok, ak isan enim ateanik, kar
osap owaun moni auraiei. Is sakau orip, okon,
akas isan enim ateanik, moni aurna, kos roianik,
akan ämän tainorai. Keseria, isas akanun ko wa
auram.
27 Is Anut pak raiminus, koimin mesin akan
woiaka epar moin. Ak nais akan woiakas isa-
nun meieäi, okon, moni nukasar akanun wous
meieäu.
28 Is isan moni pak raiminus, okoro omnokou
opok koimin. Keseria, rusapai is okoro omnokou
utomoi, ätäi isan moni rawa tonam."
29 Keser awaronuk, Jisas nukan tamareäu roat
akas aurin, "Rusapai, na amop arem, or ämänis
aräu wa.

30 Rusapai ik äpu mom na osap erekapu äpu,
na kar ron ronkat erekapu äpu miäum, okon,
na kon ämän wa totoram. Kiro mesin iken
woiok epar mou, na Anut nuka pak raumonus,
koumon."
31 Jisas nukas ätäi awarowon, "Ak rusapai
akan woiaka epar moi!
32 Utianik, omre siakup pera, epar senes,
rusapai pe rau, karauk roat akas ak erekapu
emwarona, atap atap akan mena imine
manoutaiei. Ak is utoire manona, isaka karar tai
rawam. Utianik, is kararnak wa rawam, owon,
isan moni ko is pak rau.
33 Is ak kiro ämän akan woiaka uru päurar
rawaun awarom. Okoro omnokou opok ak usu
näwäu oia, woiakati marai. Utianik, ak sakau tai
rawe, owon, isakas okoro omnokou pakan sakau
erekapu itimorimin."

17

Jisas kon tamareäu roat sarwaraun mesin Anut auruwon.

1 Jisas kiro ämän kon tamareäu roat aware
kureanik, omar oik eisane aparmara, Anut au-
rmoi, äiewon, "Moni, omre rusapai peu, nan
mokoin enip jou orip kämioik mur, keserta,
mokois nais nan enmat jou kämioik musai.
2 Na okoro roasiret erekapu kamwaraun sakau
ko nurumon keseria, nakas roasiret ko nurumon
kos awau orip orip rawaun sakau arai.
3 Awau orip orip rawaun onoktapau kiro, naka
Jisas Krais pak äpu matoi. Na karar, na Anut, nas
Jisas Krais äsimorta, kowon äpu moin.

4 Is okoro omnokou pakan roasiret nan sakau
enmat jou orip pak ätär maromin. Is nas
nan sarau maun äsimoiromon kiro erekapu
patarmin.
5 Moni, meter okoro omnokou päu wa opok, is
na pak raianik, enim jou orip raimin. Rusapai
nan amun opok kiro enip jou orip ätäi irota, is
na pak rawam.

6 Is nakasar okoro omnokou pakan roasiret
sare mareanik, is iromon, nan sakau ätär
maromin. Meter kiro roasiret nan sare
maromon rain, nas is irota, akas nan ämän
tainoriäi.
7 Ak rusapai äpu moin osap erekapu is iromon,
kiro naka pakas kowon.
8 Nan ämän airomon, erekapu awaroita oin.
Ak äpu kiro epar is na pak raiminus, koimin.
Nas äsimoirta, koimin mesin akan woiaka epar
marou.

9 Is ak mesin na aisom, is okoro omnokou
pakan roasiret mesin aisau wa. Utianik, okoro
roasiret nakasar is iromon mesin aisom, owon,
kiro roasiret nan.
10 Isan roasiret kiro nan, nan roasiret kiro
isan. Karauk roasiret ak isan roasiret akan onok
aparianik, ak äpu maiei isan enim jou orip.

11 Is okoro omnokou opok ekep wa rawam.
Rusapai is na rawa tonram, utianik, ak okoro
omnokou opok rawaiei. O moni, nan onok
eposek senes, nas kiro roasiret kamwareanik,
nakan sakau is iromon kiro sakaus, ak sakau
marota, rawaiei. Keseria, iwaka woiok karar
raumur senek, ak nais woiaka karar me rawaiei.

12 Is ak pak raianik, kiro sakau nas is iromon
pakaima kamwareäim. Is jekur kamwaromin,
kar ro wasaräu wa. Kiro tamareäim ro karar
Anut nukas ko oikuräun apu raunuk rai, ko
oikuräi. Kiro nan ämän meter äiemon epar peu.
13 Is rusapai na raum opok tonaurim. Okoro
omnokou opok, is kiro ämän ak rowaun äiem,
owon, isan woi erekapu ereriäu senek kiro akan
woiaka uru nais keseriar ereraiei.
14 Is nakas ämän iromon awaromin. Kiro
mesin okoro omnokou pakan roasiret akas ak
sauk maroin. Owon, is okoro omnokou pakan
wa. Isan roasiret ak nais okoro omnokou pakan
wa.
15 Is na ak okoro omnokou pakan imware oik
tonaun aisau wa, na ak sarwaraun mesin is
aisom. Keserta, ro aru Satan nukas ak wa aru
marai.
16 Is okoro omnokou pakan wa, okon, ak nais
okoro omnokou pakan wa.
17 Nan ämän erekapu epar senes. Nakasar nan
epar ämänis akan woiaka uru sakau maronuk,
ak nan roasiret tuku saräiei.
18 Nas is okoro omnokou opok roasiret kamuk
opok äsimoirta, koimin senek, isas nais ak okoro
omnokou pakan roasiret kamuk äsimwaromin.
19 Is ak sarwaraun isan enimsau na isom.
Keserita, ak nan roasiret tuku senes rawaiei.
20 Is ak mesin karar aisau wa, inok roasiret
isan tamareäim roat akas kiro ämän awarona,
roumoi, akan woiaka epar morai ak nais sarwa-
raun mesin na aisom.
21 Isan ronkat okoro roasiret erekapu akan
woiaka karar me rawaiei. Moni, naka is pak

rauta, is nais na pak raim senek keseraiei. Keseria, ak iu pak rawaun is aisom. Keserna, okoro omnokou pakan roasiret akas nas is äsimoirta, koimin mesin akan woiaka epar maiei.

22 Nas is kiro enip jou iromon senek, isas nais ak enmaka jou aromin, okon, iu karar raumur senek ak nais woiaka karar me rawaiei.

23 Is ak pak pasar raim senek na is pak pasar raum. Keseria, okoro omnokou pakan roasiret äpu maiei, nakasar is äsimoiromoi, na nan won is mesin meieäum senek, na nais isan roasiret akanun wonas keseriar meieäum.

24 O moni, nakasar kiro roasiret is iromon is na aisom, is tone rawam opok ak nais is pak erek tone rawaiei. Keseria, meter okoro omnokou ate mau wa opok, nas nan wonas isanun meieanik, kiro enim jou iromon ak aparaiei.

25 O moni, na onok eposek miämon ro, okoro omnokou pakan roasiret ak na äpu musau wa. Okoro roasiret nas is äsimoiromon äpu miäi, ak karar epar is pakas na äpu musoi.

26 Isas nan enmat ak opok amop musomin ätäiar amop musam. Keserita, naka is mesin wonas meieäum senek, akas nais karauk roat mesin akan woiakas meiena, is ak pak rawam.”

18

Roat akas Jisas sakau atoin.

1 Jisas ko Anut auri kuremara, kon tamareäu roat pak kar an enip Kitron kure potoin. Kiro an kasakup kon tamareäu roat pak kar woi enip Olivet woia potoin.

2 Judas ko Jisas kon iwäi jaukut ipiakap maun
ro ko äpu Jisas kiro woia orip orip kon tamareäu
roat pak poteäu.
3 Keseria, Judas nukas karauk Anut kamuk
raiäi roat näunäu akan sarau roat pak Parisi roat
akan sarau roat pak Rom akan marai roat pak
imwaromara, kiro woia potoin. Ak karauk arou
pak weräiäin osap pak oiar koin.
4 Jisas ko kiro onok päun erekapu äpu mowon,
okon, kos ak siarakap potomara, totwarowon,
"Ak inok itanerai?"
5 Akas äiein, "Ik Nasaret menan Jisas itanem."
Kos awarowon, "Okoro is karar." Judas ko ak
pak erek tai rawon.
6 Jisas nukas 'okoro is karar' awaronuk, ak
karkairianik, iminemana, onkapai kurir ninoin.
7 Kos ätäiar awarowon, "Ak inok itane koi?"
Akas äiein, "Nasaret mena Jisas."
8 Jisas nukas awarowon, "Is amke awaromin,
okoro is karar. Ak is itaneiroi rai, okoro roat is
pak rai utwarona, manaiei."
9 Kiro ämän ko meter äiewon siar epar päun
keser awarowon. Ko meter äiewon, 'Moni, is
okoro roat nakasar iromon kar ro wasaräu wa.'
Jon 6:39
10 Saimon-Pita nukas kon siräp rumukäu
oumara, Anut kamuk raiäu ro näwäu senes
nukan sarau ro wem raiar kon rauk käu näu
kaima patir kurewon. Kiro sarau ron enip
Markus.
11 Jisas nukas Pita sakau auruwon, "Nan siräp
ätäi kon jowa joke mota no. Kiro tätäi monias
irowon, nan ronkat is kiro tätäi wa owam ra?"

Jisas Annas amukup imäi potoin.

12-13 Keseria, Rom akan marai roat pak akan kamwareäu ro näwäu pak Juda roat näunäu akan sarau roat pak akas Jisas sakau ateanik, ipou muris rakirmoi, amke Annas siakup imäi potoin. Annas ko Kaiapas nukan tanau. Kaiapas ko kiro woisan opok Anut kamuk rawaun ro näwäu senes murin.
14 Kiro Kaiapas nukas meter Juda roat näunäu keser awarowon, 'Karar ros roasiret erekapu akan omoi oianik, meiäun itok' rai awarowon.

Pita nukas 'is Jisas äpu wa' äiewon.
(Matiu 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Saimon-Pita pak Jisas nukan tamareäu ro kar pak au Jisas tainori potoirin. Anut kamuk raiäu ro näwäu senes nukas kiro tamareäu ro kar äpu mowon, okon, ko Jisas tainormara, owa tonowon.
16 Pita ko kasik ororokpai tai rawon. Kiro kar tamareäu ros ätäi kasik nomara, kiro rorok kameäu asir kos Pita owa imäi tonaun aurnuk, imäi tonowon.
17 Kesernuk, kiro asires Pita auruwon, "Na nais kiro ros tamusiäwon ro ra?" Pita nukas ätäi auruwon, "Wa, is kon tamareäu ro wa."
18 Kiro ses opok roros, okon, kiro pakan roat pak ou kameäi roat ak ep tukurianik, ep uke rain. Pita ko nais potomara, ak pak erek ep uke rawon.

Anut kamuk raiäu ro näwäu senes nukas Jisas totorwon.
(Matiu 26:59-66; Mak 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Kiro ses pakar, Annas nukas Jisas kon tamareäu roat mesin pak kon ämän roasiret mareäwon mesin pak totorwon.

20 Jisas nukas auruwon, “Is roasiret akan tururiäi owa pak tup ou näwäu owa pak ämän mareäimin. Kiro opok, Juda roasiret erekapu koi tururiäi, is kar ämän ämäi ämäi awarau wa.
21 Na owo onokun is totoirom? Kiro roasiret ak isan ämän roin na ak totwar. Is owo ämän awaromin ak äpu.”
22 Jisas nukas kiro ämän arenuk, kar marai ros Jisas sipou purmara, äiewon, “Na Anut kamuk raiäu ro näwäu keser auriäumon ra?”
23 Jisas nukas ätäi kiro ro auruwon, “Utianik, is ämän sätäiemin maro, owo sät ämän momin rai okoro roasiret awar. Utianik, is epar ämän äiem rai, na is owon sipi purum?”
24 Keseria, Annas nukas Jisas ipou mur oripar Anut kamuk raiäwon ro näwäu senes, Kaiapas siakup äsimornuk, potowon.

Ätäiar Pita nukas Jisas äpu wa äiewon.
(Matiu 26:71-75; Mak 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Saimon-Pita ko tai rawon omoiar tai raumara, ep uke rawon. Karauk roat akas ätäi totorin, “Epar senes, na kiro ros tamusiäwon ra?”
Kos sätäumara, äiewon, “Is kon tamureäu ro wa.”
26 Kesernuk, kar Anut kamuk raiäwon ro näwäu senes nukan sarau ro pewon. Kiro ro Pita nukas rauk patirwon ro Markus nukan kinjaukus pemara, totorwon, “Na kiro ro pak woia erek rain apaisomin ra?”
27 Pita nukas ätäi äiewon, “Wa senes wa. Is kiro ro äpu wa.” Ko keser äienuk äienuk, kakarau urwewon.

Jisas Pailot amukup imäi potoin.
(Matiu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Marai roat akas Jisas Kaiapas nukan owas
imäianik, kiro omsau kameäu ro näwäu nukan
owa imäi potoin. Kiro ro ko Rom omsau pakan.
Kiro tapera senes keserin. Juda roat näunäu akas
kiro ro näwäu nukan owa tonau wa, owon, akan
ronkat ak kon owa tonomoi, Anut nukan amuk
opok ukun orip saremoi, Pasowa o wa jam rai
keserin.
29 Keseria, ak ko kasik kume rauna, Pailot
nukas kasik nomara, roat totwarowon, "Okoro
ros owo onok keserwon ak aparianik, imäi koi?"
30 Akas ätäi äiein, "Ko onok aru keserau wa
maro, ik ko na siatap wa imäi kowom."
31 Pailot nukas awarowon, "Ak ko imäi po-
toinai, akan sintore ämän tainornai, kon onok
aru mowon aparwe." Keseria, Juda akan roat
näunäu akas ätäi keser aurin, "Iken ipiokos kar
ro weta, meiäun itok wa. Kiro onok Rom akan."
32 Meter Jisas nukas nuka meiäun ämän mi-
anik, ko kiro onok pakas meiäun äiewon. Kon
ämän rusapai epar päuru.
33 Keseria, Pailot ko ätäi owa tonomara, Jisas
urunuk, tononuk, totorwon, "Na Juda roasiret
akan kamwaraun ro näwäu king ra?"
34 Jisas nukas ätäi auruwon, "Kiro ämän äiem
nakan ronkat pakas ra, karauk roat akas na
aisoin is totoirom ra?"
35 Pailot nukas ätäi auruwon, "Nan ronkat
is Juda ro ra? Na owosemon ämän is äpu
wa. Nakan roasiret pak Anut kamuk raiäi roat
näunäu pak akasar na is rawa imäisi koin. Na
owosemon? Is air."

36 Jisas nukas äiewon, “Isan kamäun mena okoro omnokou opok rawau wa. Wa senes wa. Isan kamäun mena okoro omnokou opok rau maro, isan tainoireäi roat akas isan kaima sareirianik, weräuna, is Juda roat akan ipiakap wa muruwoi. Utianik, isan kamäun mena okoro omnokou pakan wa.”
37 Kesernuk, Pailot nukas ätäi totorwon, “Keseria, na kar menan kamwaraun ro näwäu epar ra?”

Jisas nukas ätäi auruwon, “Kiro ämän nakan ronkat pakas peu kiro epar. Isan anias okoro omnokou opok kiro onokun murowon. Is epar ämän äiäm, kiro isan sarau. Inok roasir epar ämän tainoriäu, ko isan ämän roiäu.”
38 Pailot nukas Jisas auruwon, “Epar ämän, kiro owo senek?”

Pailot nukas Jisas am äpäs opok äsäi maun awarowon.
(Matiu 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25)

Pailot nukas kiro ämän aurianik, ko ätäi kasik Juda roat rain opok nomara, awarowon, “Is okoro ros kar onok aru mowon aparau wa.
39 Utianik, ak äpu iken onok, is orip orip woisan karar karar opok, Pasowa sumaun omre opok, karapus ro karar utoita, maneäu. Keseria, akan ronkat is ‘Juda roasiret akan kamwaraun ro näwäu’ utomaroita, manai ra?”
40 Akas ätäi Pailot sakau kakurarianik, äiein, “Wa senes wa. Ko wa. Bar-Abas utomukota, manai.” (Bar-Abas ko kar päu ro aru.)

19

1 Keser aurna, Pailot nukas kon marai roat Jisas
imäi mänkäsiraun awaronuk, mänkäsirin.
2 Marai roat akas rumäkät katuau orip
oumana, tatmaianik, kon tapau opok kuror
murin. Keseria, omjo osou king nukan senek
oianik, orke murin.
3 Ko siakup pemana, ätäi ätäi jeje ämän aurin,
"Na Juda roasiret kamwaraun ro näwäu king
orip orip rawam!" Keser aurmoi, sipou purin.
4 Pailot nukas ätäi kasik nomara, roasiret
awarowon, "Ak aparwe. Is ko kasik ak amiakap
imäi koim, kiro ak äpu maiei is okoro ron kar
onok aru mowon aparau wa."
5 Keseria, Jisas mur katuau king nukan at orip
pak omjo osou orip kasik nonuk, Pailot nukas
awarowon, "Aka äiein ro okoro aparwe."
6 Keser awaronuk, Anut kamuk raiäi roat
näunäu pak tup ou näwäu kameäi roat pak akas
Jisas aparmana, Pailot sakau ämän aurin, "Am
äpäs opok we mota, meiäura. Am äpäs opok we
mota, meiäura."
Keserna, Pailot nukas awarowon, "Akasar
imäinai, am äpäs opok äsäi mowe. Is ko weita,
meiäun kar onok aru kos keserwon wa aparim."
7 Utianik, akas ätäi Pailot aurin, "Iken sintore
ämänis keser äieu, kiro ro meiäura, owon,
nukasar 'is Anut nukan Mokoi' rai äiewon."
8 Pailot ko kiro ämän roumara, sakau
iminewon.
9 Keseria, Pailot nukas ätäi owa tonomara, Jisas
totorwon, "Na owo menan?" Ko keser auruwon,
utianik, Jisas nukas kar ämän ätäi aurau wa.

10 Pailot nukas Jisas ätäi auruwon, “Na owon
is are murau utom? Na äpu wa ra? Roat näunäu
akas is sakau iroin. Is na utoisoita, manaun itok.
Na am äpäs opok iwosoita, meiäun itok.”
11 Jisas nukas ätäi auruwon, “Na is am äpäs
opok äsäi muram äiem, kiro Anut nukasar kiro
keseraun sakau isowon. Utianik, inok ros is
imäirianik, nan ipon opok murowon, kiro ron
onok arus nan onok aru erekapu itimori rau.”
12 Pailot ko Jisas nukas kiro ämän äienuk,
roumara, owo apu pakas Jisas utonuk, manaun
rai ronkatewon. Utianik, roasiret akas ätäi keser
urwein, “Na kiro ro utota, manonuk rai, na Sisa*
nukan jauk wa rawam. Inok ro ko nukasar
is kamwaraun ro näwäu äiäi, ko Sisa nukan
iwäiauk.”
13 Pailot ko kiro ämän roianik, Jisas imäumara,
ne wasarewareäi sia opok tanewon. Kiro omoi
Ibru ämänis Gabata äiäi. (Ämän onoktapau ‘ai
pasar’.)
14 Pasowa tup aparaun omre ariwa päi, okon,
ak rusapai senek akan osap jekur miäi. San näu
kamuk opok, Pailot nukas roasiret awarowon,
“Akan kamwaraun ro näwäu aparwe.”
15 Akas ätäi urwein, “Wena, meie! Wena, meie!
Am äpäs opok wena, meiäura!”
Pailot nukas awarowon, “Akan ronkat isas
akan kamwareäu ro näwäu am äpäs opok weita,
meiäura ra?”
Anut kamuk raiäi roat näunäu akas äiein, “Ik
kamoikeäu ro kar wa rau. Sisa karar ko iken
kamoikeäu ro näwäu.”
16 Ak keserna, Pailot nukas Jisas am äpäs opok
wena, meiäun marai roat ipiakap marowon.

Jisas am äpäs opok äsäi moin.
(Matiu 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

17 Ak Jisas imäi potona, ko nukasar nukan am
äpäs ämäumara, näu mena utomoi, kar om enip
'Op Tapau Sekerem' omtorou opok tonowon.
Ibru ämänis kiro mena Golgota äiäi.
18 Keseria, kiro mena, am äpäs opok äsäi moin.
Kar ro oirori au nais Jisas pak erek am äpäs atap
atap karaim karaim äsäi matoin. Jisas ko kiro ro
ori kampai äsäi moin.
19 Pailot nukas kar jer keser we mowon,
'Nasaret menan Jisas. Ko Juda roasiret akan
kamwareäu ro näwäu, king.' Keser jer we-
moi, am äpäs opok äsäi moin kon tapakup we
mowon.
20 Ak näu mena siakup, Jisas äsäi moin. Ke-
serna, roasiret sosop kiro jer Jisas nukan tapakup
we mowon ninareäin. Kiro jer Ibru ämän, Rom
ämän pak Grik ämänis pak wewon.
21 Kesernuk, Anut kamuk raiäi roat näunäu
akas Pailot aurin, "Na owon kiro ro ko Juda
roasiret kamwareäu ro näwäu king rai jer we
momon? Nukasar 'Is Juda roasiret kamwareäim
ro näwäu, king', äiewon. Na owon keser jer we
mau utom."
22 Keserna, Pailot nukas ätäi awarowon, "Isas
owo ämän jer we momin kiro äiäk, keseriar
rawaura."
23 Marai roat akas Jisas am äpäs opok äsäi
momoi, kon omjo 4 orip inäianik, karar karar
oin. Kon omjo rumukäu orkewon nais oiar arin.
Kiro omjo karar rumukäu erekapu näkein.
24 Marai roat akas aka aka äiein, "Kiro omjo
wa kiräiäu. Ik aiauk oianik, satu sipiräieanik,

aparau inokos owai.” Keserna, kiro ämän meter jer wein epar pewon. ‘Akas isan omjo aka aka inäi oin. Isan omjo rumuk mesin aiauk sipiräieanik, oin.’ *Buk Song 22:18*

Kiro onok marai roat akas keserin.

25 Jisas nukan am äpäs siakup kon anak pak, kon änäiauk pak, Klopas nukan wau enip Maria pak, Magdala menan Maria erek, ak kiro opok tai rain.

26 Jisas nukas nukan anak pak kon tamuruwon ro mesin wous meieäu pak apwatomara, anak keser auruwon, “Asir, okoro ro, ko nan mokoi senes.”

27 Keseria, ätäi kiro tamuruwon ro auruwon, “Okoro asir, kiro nan anin.” Kesernuk, kiro ses opokar, Jisas nukan anak kiro tamuruwon ros kon owa imäi pote me rawon.

Jisas meiewon.
(Matiu 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Jisas ko äpu rusapai Anut nukas okoro omnokou opok sarau maun auruwon, sarau erekapu patarwon. Keseria, Jisas nukas äiewon, “Is an pätiru.” Kesernuk, kiro ämän meter Anut nukan buk opok äiewon siar kiro epar peu.

29 Kar maro wain an tiu orip siakup rawon, okon, ak kar osap jaimirmir senek oumana, kiro wain an tiu sourmoi, amauk opok mianik, kon oksau opok moin.

30 Jisas ko kiro wain an tiu jemara, äiewon, “Rusapai sarau ki pataru.” Keser äiemara, ko kon tapau akuräi nonuk, kon osou utonuk, manowon.

Rom akan marai roat akas Jisas nukan kasak uru marais wein.

31 Kesernuk, Juda akan kamwareäi roat näunäu akas am äpäs opok äsäi maroin roat isoraka piriporurna, kurte meiena, imware naun Pailot aurin. Ak keser totorin, owon, kiro omre osap jekur miäi. Akan sumaun omre ariwa, okon, akan ronkat ak kiro roat akan enmaksau utwarona, kiro omre opok am äpäs opok rawaun senek wa, okon, keser äiein.

32 Keseria, marai roat akas potomana, kiro roat ori Jisas pak äsäi matoin isorawa porurin.

33 Ak Jisas ko meiewon aparianik, kon isou porurau wa.

34 Utianik, kar marai ros kon marais Jisas nukan kasak uru wenuk, kurte karian an orip kounuk, aparin.

35 (Ro nukasar kiro onok keserin aparmara, äiewon, "Kiro onok epar pewon." Ko nukasar äpu ko epar ämän karar äieu. Keseria, ak nais akan woiaka epar mowe.)

36 Kiro onok keserin kiro meter Anut nukan buk opok äiewon, epar peu. Keser äiewon, 'Akas kon kar isuauk wa poruraiei.' *Kisim Bek 12:46*

37 Kar ämän meter Anut nukan buk opok nais äiewon, 'Roasiret kiro ro marais wein ui kur orip aparaiei.' *Sekaraia 12:10*

Jisas nukan enipsau aireu uru moin.
(Matiu 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56)

38 Kiro keserna, kar ro kon enip Josep, ko Arimatea menan, ko Jisas nukan enipsau am äpäs pakan oi manaun pe Pailot auruwon. Josep ko nais Jisas nukan tamuriäwon ro, utianik, ko Juda

akan kamwareäi roat näunäu iminewareanik,
ko Jisas mesin wou epar mowon ämäi mowon.
Pailot nukas ‘io’ aurnuk, ko pote, Jisas nukan
enipsau am äpäs pakan owon.
39 Nikodimas kiro ro ko meter Jisas aparaun
pututu potowon, ko nais koumara, Josep pak
Jisas nukan enipsau owaun potowon. Ko kar am
ankas sou eposek peäu oumara, potowon. Kiro
am ankas kon usu 30 kilo orip.
40 Kiro roat ories Jisas nukan enipsau oumasa,
am ankas sou eposek joutor mianik, omjos kon
enipsau rakir moirin. Kiro onok Juda akan roat
meiäi up kurwaraun keseriäi senek keserin.
41 Jisas am äpäs opok äsäi moin siakup, kar
plaua woi rawon. Kiro plaua woia kar aireu
awau tuein. Kiro uru meter kar ro mau wa.
42 Kiro ses opok, Juda roasiret akan sumaun
omre päurnuk, kiro aireu siakup rawon, okon,
au Jisas imäi pote kiro aireu uru moirin.

20

Jisas ätäi siräiewon

1 Tup Näu opok, pututu om teine kounuk
kounuk, Magdala menan Maria ko Jisas up opok
aparaun potowon. Ko potomara, kiro aiauk
näwäus im pene moin oi kurein aparwon.
2 Kos ätäi kurte, Saimon-Pita pak Jisas nukas
kon tamareäu ro kar ko mesin wous meieäu
pak au siarawap potomara, awatowon, “Karauk
roat akas Näwäu nukan enipsau up uruan imäi
manoin. Ko erapok pote ämäi moin rau rä! Ik
äpu wa.”

3 Keseria, Pita kiro tamureäwon ro ori
siräumoi, up opok potoirin.
4 Kiro ro Pita ori au erek kurte potoirin. Kiro
ros Pita itimormara, kurte ko tet amke up opok
potowon.
5 Ko poteanik, up kasikas kuoinemara, aireu
uru amuk kurewon. Ko omjo Jisas nukan
enipsau kururur moin rawon aparwon. Ko up
uru tonau wa.
6 Saimon-Pita ko ruris pemara, aireu uru
tonomara, kiro omjo rawon aparwon.
7 Kar omjo tapau opok rakir moin nais rawon
aparwon. Kiro omjo kar omjo pak turur rawau
wa ko kar ros jekur miäu senek keser monuk,
rawon.
8 Kesernuk, kiro ro ko amke up opok pewon ko
nais aireu uru tonowon. Ko kiro osap aparmara,
kon wou epar mowon.
9 Kiro ses opok, ak kiro ämän Anut nukan buk
opok ko ätäi siräiäi rai äiewon jekur äpu mau
wa.
10 Keseria, kiro tamatowon roat ori au ätäi
mena ute potoirin.

Magdala menan Maria nukas Jisas aparwon (Matiu 28:9-10; Mak 16:9-11)

11 Maria ko kiro up siakup tai raumara, wai
rawon. Ko wai wai raianik, kuoinemara, kiro up
uru amuk kurewon.
12 Anut nukan sarau eitek oirori omjo ärneu
oripas Jisas nukan enipsau nini moin opok tane
rairin. Kar tapau pakas tane rawon, karas isou
pakas tane rawon aparwon.
13 Awas Maria keser totoririn, “Asir, na owo
mesin wonti musonuk, waieram?”

Kos ätäi awatowon, “Isan Näwäu nukan enipsau oi manoin. Is äpu wa erapok moin rä!”

14 Ko keser äianik, pirirmara, Jisas tai rawon aparwon. Kiro asir ko Jisas nukan nepu aparianik, äpu mau senek wa, ko wou wewon.

15 Keseria, Jisas nukas totorwon, “Na owo itanemata, waieram?”

Maria kon ronkat kiro woi kameäwon ros raumara, keser äieu rai, auruwon, “Ro näu, nas kon enipsau oi manomon raroi, kon enipsau erapok oi pote momon airota, pote imäiäm.”

16 Jisas nukas auruwon, “Maria.” Kesernuk, Maria kon pätu roumoi, piririanik, Jisas jekur aparianik, äpu muromara, Ibru ämänis keser äiewon, “Rabonai.” Kiro ämän onoktapau kesek, ‘Tamukiäum ro’.

17 Jisas nukas ätäi auruwon, “Is isan moni rawa tonau wa raim, okon, nas is wa atoirau. Utianik, na potoinam, isan tamareäimin roat awar, ‘Is isan moni rawa tonaurim. Ko nais akan momonaka, isan Anut, akan Anut erek.’ ”

18 Keseria, Maria nukas potomara, Jisas nukan tamareäwon roat awarowon, “Is Näwäu ätäi siräiwon aparmin.” Jisas nukas auruwon ämän kiro tamareäwon roat erekapu awarowon.

Jisas kon tamareäwon roat amiakap penuk, aparin.

(Matiu 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49)

19 Jisas nukan tamareäwon roat ak Juda akan roat näunäu iminewareanik, akan raiäi owa im sakau penemoi, rain. Tup näwäu opok, pututu, Jisas nukas kon tamareäwon roat kamuk pe tai

raumara, awarowon, “Ak akan woiaka päurar
rawai.”
20 Ko keser awaromara, kon ipou wein pak kon
kasak uru marais wein ui kur ätär marowon.
Kon tamareäwon roat ak Näwäu aparmoi,
nepipirianik, woiaka ererin.
21 Jisas nukas ätäi awarowon, “Ak akan woiaka
päurar rawai. Isan monias is äsimoirnuk,
koimin senek isas nais keseriar ak äsimwarom.”
22 Keser awareanik, kon au osou ak opiakap
urmara, äiewon, “Akan woiaka uru Osou Näu
owe.
23 Keseria, akas karauk roat akan onok aru
jäkäi marona rai, Anut nukas nais kiro roat akan
onok aru erekapu jäkäi marai. Utianik, akas
karauk roat akan onok aru wa jäkäi marona rai,
Anut nukas nais akan onok aru wa jäkäi marai.”

Jisas Tomas ori.

24 Jisas kon tamareäwon roat amiakap pewon
ses opok, kon tamareäwon ro kar kon enip
Tomas, kon kar enip Didimas, ko ak pak rawau
wa.
25 Ko ätäi penuk, kon jaukut akas aurin, “Ik
Näwäu aparmun.”

Tomas nukas ätäi awarowon, “Utianik, isan
amias kon ipou ui kur aparita, isan ipias kon
kasak uru marais wein ui kur opok moita, kiro
epar isan woi epar mam.”
26 Tup manonuk, kar omre Jisas nukan
tamareäwon roat ak erekapu ätäi owa im sakau
penemoi, turur rain. Kiro ses opok, Tomas pak
erek rain. Im sakau penein, utianik, Jisas ko
ätäi pemara, kon tamareäwon roat kamuk pe tai

raumara, awarowon, “Ak akan woiaka päurar
rawai.”
27 Keseria, kos Tomas auruwon, “Nan iponauk
isan kasi opok moinam, isan ipi apar. Na ronkat
sosop utoinam, nan won epar mo.”
28 Kesernuk, Tomas nukas Jisas auruwon, “Na
isan Anut is jou musiäim, na isan Näwäu.”
29 Jisas nukas auruwon, “Na is apairmata, nan
won epar mom ra? Karauk roat ak is apairau wa,
akan woiaka epar moin kiro roat akan woiaka
näwäu ereraiei.”

Okoro buk nukan onoktapau

30 Jisas nukas kon tamareäwon roat amiakap
kurur atap atap keserwon, okoro buk opok
erekapu jer we mau wa.
31 Utianik, Jisas ko Krais, kiro ro Anut nukas
kon roasiret ätäi imwaraun äsimornuk, kowon,
ko nais Anut nukan Mokoi senes mesin akan
woiaka epar maun rai jer wemin. Keseria, ak ko
mesin akan woiaka epar mianik, ak awau orip
orip rawaiei.

21

Jisas nukas kon tamareäwon roat 7 orip ami-akap pewon.

1 Omre rumukurar manonuk, Jisas nukasar
ätäi Galili An Unik siakup kon tamareäwon roat
amiakap pewon.
2 Kiro opok kon tamareäwon roat kesek rain,
akan enmak Saimon-Pita, Tomas (kon kar enip
Didimas), Nataniel (Nataniel ko Kena menan
Galili provins pakan), Sebedi nukan mokoit ori

pak Jisas nukan kar tamateäwon roat ori pak ak
erek rain.
3 Saimon-Pita nukas kon jaukut keser
awarowon, “Is was owaun manaurim.”
Kesernuk, kon jaukut akas nais aurin, “Ik erek
na pak was owau manam.” Keseria, kiro roat
erekapu ak ous opok toneanik, manoin. Kiro
pututu ak kar was owau wa.
4 Om teine kounuk kounuk, Jisas ko Galili An
Unik kasakup tai rawon aparin. Utianik, kon
tamareäwon roat akas Jisas owo ro rai wou wein.
5 Keserna, kos totwarowon, “O, Jaiat, ak karauk
was oin ra?”
Akas ätäi aurin, “Wa senes wa. Ik kar was
owau wa.”
6 Kos ätäi awarowon, “Akan was oiäi jo oinai,
ous kasakup ipiaka näu kaimas kureinai, karauk
was owaiei.” Keser äienuk, akas Jisas nukan
ämän tainorianik, akan was oiäi jo ipiaka näu
kaima kureanik, ätäi ate reurna, ous oik päu
senek wa, owon, was sosop ok pe rau.
7 Keseria, Jisas nukas kon tamareäwon ro kar
konun wous meieäu kos Pita auruwon, “Kiro
ro us nokou opok tai rau, kiro iken Näwäu!”
Saimon-Pita ko akan Näwäu us nokou opok tai
rau auruwon roumara, ko kon omjo oi momara,
sarau me rawon kurte oi orkemara, an unik uru
pokir neanik, an äsäi potowon.
8 Karauk tamareäwon roat ak ous opokas was
jo ok pewon orip reur an kasakup koin, owon, us
nokou atapuk wa.
9 Ak kasakup koianik, ep jere rawon aparin.
Kiro ep opok, karauk was rawon pak bret ep
somuk rawon aparin.

10 Keserna, Jisas nukas awarowon, “Ak karauk
was rusapai oin oi kowe.”
11 Saimon-Pita nukas kurte ous oik tonomara,
was jo orip reur kasakupai kowon. Was näunäu
sosop, 153 orip rain. Was sosop jo ok pewon,
utianik, jo wasas kiräiäu wa.
12 Jisas nukas awarowon, “Ak o jau pewe.” Ke-
sernuk, kon tamareäwon ro karas sakau mianik,
‘na inok ro’ rai totorau wa. Owon, ak äpu kiro
Näwäu nuka.
13 Keseria, Jisas nukas ep somuk pemara,
bret oumara, arowon. Ko was nais keseriar
keserwon.
14 Jisas meieanik, ätäi up uruas siräiwon ses
opok amke kon tamareäwon roat owa rain
opok oirorpai amiakap pewon. Rusapai okoro
keserwon kiro 3 amiakap pewon.

Jisas nukas Pita totorwon.

15 Jisas kon tamareäwon roat pak o je kurem-
ana, Jisas nukas Saimon-Pita totorwon, “Saimon,
Jon nukan mokoi, nas okoro roat rai itimware-
anik, nan won is mesin meieäum ra?”
Kos ätäi auruwon, “Io, Näwäu, naka äpu. Is
nanun woi ereru.”
Jisas nukas auruwon, “Na isan sipsip nakut o
aram.”
16 Ätäi Jisas nukas totorwon, “Saimon, Jon
nukan mokoi, na epar nan won is mesin
meieäum ra?”
Kos auruwon, “Io, Näwäu, naka äpu. Is nanun
woi ereru.”
Jisas nukas auruwon, “Na isan sipsip jekur
kamwar.”

17 Ätäiar, Jisas nukas totorwon, “Saimon, Jon
nukan mokoi, na isanun won ereru ra?”
Pita ko Jisas nukas ätäiar 3 orip totorawa, kon
wou usuäu sarenuk, auruwon, “Näwäu, owo
onok erekapu nakasar äpu. Na äpu is nanun woi
ereru.”
Jisas nukas auruwon, “Na isan sipsip nakut o
aram.
18 Is na epar senes aisom, na mokoi awau opok,
na erapok manaun ronkatemata, maneäum.
Tawa na koiam sareanik, nan ipon kuorta, ka-
rauk roat akas muris rakisianik, na kar mena
potaun utam opok imäisi potaiei.”
19 (Jisas ko kiro ämän äiewon owo onok pakas
Pita meieanik, Anut nukan enip kämioik maun
äiewon.) Keseria, Jisas nukas Pita auruwon, “Na
is tainoir.”

Jisas nukas kon tamareäwon ro kar mesin wous meiewon nukan ämän mowon.

20 Pita nukas mäinemara, Jisas nukas
tamareäwon ro kar ko mesin wous meieäu,
ruris au siarawap pe tai raunuk, aparwon.
(Meter Jisas pak o jein ses opok kiro ros siakup
tane raumara, totorwon, “Näwäu, inok ros na
iwäi jaunat ipiakap musai?”)
21 Pita nukas kiro ro aparmara, Jisas totorwon,
“Näwäu, okoro ro ko owosäi?”
22 Jisas nukas ätäi auruwon, “Utianik, isan
ronkatis is ko utoita, raunuk raunuk, is ätäi
kowam, na owon kiro mesin ronkat sosop oum?
Naka, is tainoir.”
23 Kesernuk, kiro tamureäwon ro wa meiäi rai
ämän erekapu Jisas mesin woiaka epar moin
roasiret opok potonuk erekapu roin. Utianik,

Jisas nukas ko wa meiäi rai äiäu wa. Ko keser
äiewon, “Utianik, isan ronkatis is ko utoita,
raunuk raunuk, is ätäi kowam, na owon kiro
mesin ronkat sosop oum?”
24 Jisas nukan tamuruwon ro kos rusapai kiro
onok mesin ämän äianik, kosar okoro ämän jer
wewon. Ik äpu okoro kon ämän äiewon, kiro
epar senes.

Okoro jer pataraun ämän.

25 Jisas nukas karauk onok sosop nais keser-
won. Utianik, is kiro karauk onokun ämän
karar karar buk opok jer erekapu wemin maro,
isan ronkat kiro buk sosop okoro omnokou opok
rawaun omoi wäpik.

Anut nukan Ämän Eposek
New Testament in Girawa

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Girawa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
79f715b0-a1c7-58ec-85a5-b96f2ba338fd